

SLOVENE

Štev. 280.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorlase nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniški telefon št. 74.

V Ljubljani, v sredo, 7. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavljeno 20 h. — Vse se vneprej.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vaprejem naložbe, inserate in reklamacije. —
Za vsako stran se računa enostopna petilist (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsna
30 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviški telefon št. 188.

Jubilej dogme.

Jubilejno leto, petdeseto po slovesni razglasitvi dogme o brezmadežnem spočetju Device Marije, je zbudilo po celem svetu duhove. Verske kontroverze, o katerih nasprotniki krščanstva vedno pravijo, da so od eksperimentalne znanosti že za vedno odpravljene z dnevnega reda, vendar najgloblje segajo in zanimajo največ duhov tudi danes.

Sicer dnevno časopisje ni pravi kraj za čisto verska razmišljanja, kakor delavna suknja ni pripravna obleka za praznično bogoslužje. A nasprotniki neprehoma po svojih listih vlačijo ravno to, kar je nam najsvetejše, in tudi dandanes mora katoličan večkrat vzeti namesto rožnega venca v roke bič, da odžene umazance, ali mora slediti sv. Janezu Kapistranu, kateri je znal poleg križa spoštovati tudi meč. Seveda nam potem očitajo, da nimamo ljubezni...

Tako tudi „Narod“ ne more najti boljše stvarine ravno sedaj, nego da priobčuje vrste člankov, kateri naj izpodkopljejo njegovim bralcem vsako vero v krščanstvo in v vse, kar je nadnaravnega. A kar so dosegli liberalci s tem, je zanje malo tolažilno. Odtrgali so en del prebivalstva v popolno brezverstvo, to je res. A velika večina je pa ravno po tej borbi v svoji veri potrjena, in cerkveno življenje kaže danes tako svežost in čilost, da se lahko čutijo nasprotniki sedaj bolj oddaljene od svojega cilja, nego pa ob začetku borbe.

Divjemu klicu „Proč od Rima!“, kateri je z umazaniam obrekovanjem napolnil Evropo, odgovarja danes mila, nad vse ljubezniva slovesnost, polna poezije in ide-

alizma, praznik najčistejše ljubezni in zavzišenejšje kreposti.

Samo ti dve dejstvi naj pomisli modern svet, in naj sodi! Naj sodi med umazaniami in nizkotnimi sredstvi, s katerimi se razširja nevera, katere geslo je sovraštvo in kruto nasilje, — in med to cerkvijo, katera se brani s tem, da nas kliče k čiščenju in posnemanju najčistejših idealov!

Jubilej dogme? Ali ni v tem protislovje?

Ne! Vera v brezmadežno spočetje Device Marije je tako stara, kakor krščanstvo. Bilo je pred leti, ko je neki protestantovski učenjak šel v London prepisavati stare sirske rokopise. Bil je pozitivno veren, a je imel pomisleke proti katoličanstvu. Zlasti nauk o brezmadežnem spočetju mu je bil v spotiko. Ko je l. 1862. prepisoval spise sv. Efrema, mu je prišlo na misel: Če najdem v teh virih iz najstarejših časov krščanstva dokaz za vero v brezmadežno spočetje, sprejemem to kot dokaz za ta nauk in za resničnost cerkve! In našel je pri svetem Efreemu sledeči stavek: „Ti, o Gospod in Tvoja mati, sta edina, ki sta čista v vsakem oziru, ker nobenega madeža ni na Tebi, o Gospod, in brezmadežna je Tvoja mati“. Ali ni to isto, kar je proglasil Pij IX. l. 1854.? Ta učenjak je danes katoličan — svetovnoznani sirolog dr. Gustav Bickell, profesor na dunajskem vseučilišču!

Vera je vedno ista, a časi so drugi! In kadar stopi čas v nasprotje z večno resnico, takrat cerkev slovesno proglasi nauk, kateremu se svet upira. In ko je proglasila cerkev nauk o brezmadežnosti Device in Matere, ali ni nanovo postavila moderni dobi pred oči ideal, katerega je najbolj potrebna?

Mi živimo v dobi feminizma. Ženska je

vedno bolj osamljena in samostojna v družbi. Bodisi kot delavka, bodisi kot samostojna inteligentna uslužbenka v uradu, v trgovini ali v obrtu, povsod nastopa vedno bolj samostojno. Ali ni treba v taki dobi ideala popolne ženske? Rodbine se rušijo, pohotnost in lahkomisljenost razuzdanost stopata na mesto krščanskega požrtvovalnega zakonskega življenja. Ali ni treba taki dobi vzora matere, ki je duša rodbini? Vsa literatura je polna nenravnosti, in zdi se, da novodobni pisatelji sploh nimajo več fantazije, nego za poltenost, in da čitajoče občinstvo po ničemer ne hrepeni, kakor po pornografiji.

Edino le katoliška cerkev se upa vzprejeti boj proti takemu npravnemu propadu, edino le ona povzdiguje svoj glas — ne le to: Edino le katoliška cerkev kaže tudi ideal, kateri s svojo čisto lepoto zatemnuje vse pohotne malike, kateri mamijo srce in um sodobni odpadniški družbi.

To vero, katero so imeli naši očetje nekdanj, to vero, kateri je naš Valvazor s stanov kranjske dežele in z najodličnejšimi rojaki postavil lepi spomenik na trgu sv. Jakoba, to vero je papež l. 1854. samo slovesno izrekel, potrdil, da je prava, da je katoliška.

V tem vidimo en zgled, kako je cerkveni nauk vedno isti v dogmatičnih stvareh, kako pa v kljub temu ne zastara, ampak je vedno mlad, vedno času primeren, vedno postavlja v ospredje tiste resnice, ki so dotični dobi najbolj potrebne.

To je pozitivno, resnično kulturno delo katolicizma. Kaj pa delajo nasprotniki? Oni samo razdirajo, samo protestirajo, samo obrekujejo, samo izpodkopujejo. Cerkev uči to, kar je večno in

božje, nasprotniki pa vidijo le to, kar je na njej minljivega in človeškega. Primerjajte vse delovanje novejšje protikatoliške agitacije, od velike vsenemške gonje do „Slov. Naroda“ in njegovih pristašev, in povejte nam: Ali oni uče en sam nauk, kateri bi bil boljši, resničnejši, plemenitejši, nego so nauki katolicizma? Ne! Oni le ponižujejo, kar je vzvišenega, le blatijo, kar je svetega, zasramujejo, kar je častitljivega.

Tu je razložek. Kdor je blage volje, ta nima vzroka za dvom. Izkvarjeno srce edino more premotiti duha, da ne vidi, kar je jasno. A naraščajoči marijanski kult nam kaže, da je v ljudski duši še obilo poštenega, idealnega, resnično krščanskega čuvstva in mišljenja.

V tem pa vidimo poročstvo, da bo iz sedanjih bojev katoliška resnica izšla kot zmagovalka. Kača zalezuje peto, in sika v jeznem sovraštvu. V prahu se valja, se zvija ter kuha srd in strup. Okoli zemlje se zvija in jo objema, kakor bi bila za vedno njena. A njena glava je ujeta, njen strup ne more moriti. Nad njo se dviga idealna prikazen, lepa kot zarja, kipeča proti nebu, kjer se njen pogled raduje ob neminljivi krasoti.

Največji umetniki niso mogli izčrpati lepote tega ideala, najslavnejši pesniki ga niso mogli dovršeno opjevati, vglabljali so se vanj največji misleci človeštva, in v njem so našla uteho najplemenitejša srca.

In če je naš narod iz vse duše sprejel ta najčistejši kult, — kdo se more predrzniti, da ga od njega odvrta? Kdo mu more dati kaj boljšega, kaj lepšega?

Naj zalezuje peto! Naša pot gre navzgor!

LISTEK.

„Tovariši do smrti!“

Zgodba z bojišča.

Dopisnik „Standarda“ poroča sledeči ginljivi dogodek, ki mu ga je pripovedoval japonski častnik iz Kurokijevega generalnega štaba pri Ljaajanu.

Med bitko je ležalo na golem vrhu nekega griča stirnast ranjenih vojakov. Ves dan ob vročem solncu je besnel boj, in zdaj so se pomaknili bojujoči naprej, te reveže pa pustili, kakor ostanke razbitih ladij, ki jih vrže na breg besneče morsko valovje.

Osem je bilo bradatih, šest pa obratih. Solnce se je nagibalo k zapadu in je svoje rdeče, krvave večerne žarke sipalo na žalostno mandžursko bojišče. Noč se je približevala, da se pomnoži grozo neusmiljene vojske. Ko so se temne sence dvigale iz dolin na vrhove, je strašna zona pretresala srce tem revežem. Začeli so se pomikati bliže drug k drugemu. Sato, katerega noga je bila prebita od kroglice, si je z rokama in z zdravim nogo pomagal, da se je približal k Tanaku, kateremu je granata eno nogo popolnoma razbila. Jamada si je strgal

srajco, da si obveže rano, ki mu je zevala ob strani. Nakama je bil zadet v glavo; kroglica mu je prebila možgane, ležal je znak in umiral. Macumoto je dobil kroglo v ramo; šla je skozi in se vjela v tornistru. Kimura je krvavel na glavi. Z velikimi bolečinami so se ranjeni Japonci bližali in začeli drug drugemu obvezavati rane.

Malo proč so ležali Rusi. Niso bili tako težko ranjeni in so se hitreje združili. Sato je rekel, da si obveže nogo, a ta hip je zagledal bradače. Prvi hip se ogleda, če ni blizu puške, da bi nanje streljal, a Tanaka mu reče: „Pusti jih, saj so ti tudi ranjeni!“ Sato si je obvezoval nogo dalje in se ni zmenil za Ruse.

Pa ni bilo dolgo, in oči osmerih Rusov in šesterih Japoncev so se zopet srečale, ker so drug drugega opazovali in hoteli izvedeti, kaj sovražnik namerava. Japonci so se zelo bali, kajti Rusov je bilo več, njih pa pravzaprav le pet, ker Nakamura je bil že pol mrtev.

„Brada jih dela bolj divje, kakor so“, reče Tanaka, „gledajo pa čisto krotko“.

„Pogumni ljudje so“, reče Kimura in odganja mušice od ust umirajočega Nakamura. „Ko smo mi včeraj naskakovali grič, so Rusi nas nasprotno napadli. Na čelu jim je bil častnik, ki se je boril kakor lev. Od

ran že ves oslavljen, je padel in hotel oddati poročniku Kacuru svojo sabljo. „Ne, ne, takemu junaku ne vzamem njegove duše“, je odgovoril ta.

„Mignimo jim, da pridejo sem!“ reče Tanaka. „Tako bodo spoznali, da nimamo sovražnih naklepov.“

Japonci so jih vabili z znamenji, in Rusi se začno oprezno bližati. Pozdravili so po vojaško in sedli ob stran svojih sovražnikov. Niso umeli drug drugemu jezika. Vendar so se trudili, da se pomenijo. Rusi so začeli delati znamenja; a Japonci tudi znamenj niso mogli umeti. Nato so molčali in si začeli med seboj pregledovati rane. Ko so Rusi zagledali umirajočega in težko hropečega Nakamura, so se odkrili.

Kimura pa potegne iz žepa knjižico. Bila je ročna knjižica japonsko-ruskih pogovorov, taka navadna zbirka vsakdanjih brezpomembnih pogovorov in izrazov. S tem se je začel zanimiv pogovor: Kimura je listal po knjižici in pokazal na vprašanje ali na besedo. Rus je pa zopet poiskal besede za odgovor. Počasi je šlo, pa so se vendar začeli umevati. Preden je noč legla na bojišče, so postali vsi zaupni prijatelji in tovariši. Že so si znali dopovedati, koliko otrok je vsak pustil doma. Tanaka je že iskal besed, da vpraša Rusa, če ni zadovoljen, da je

ranjen, saj zdaj je mogoče, da ga pošljejo nazaj in da zopet vidi doma svoje drage. A Sato je grajal to vprašanje, češ, da bi žalilo vojaško zavest ruskega tovariša.

Tako so potekale ure in noč je razpela svoja črna krila nad bojišče. Bolečine so postajale vedno hujše in mrzlica je začela tresti nesrečneže. Nakamura je nehal stokati — njegove bolečine so bile pri kraju. Kimura se je začelo blesti in zdiheval je po kapljici vode. Sato je tudi trpel grozne bolečine in bi bil na glas zdihoval, pa se je premoval zaradi Rusov. A ti so razumeli. Eden od njih vzame tri posodice in pokaže s prstom v dolino. Vsi so umeli, da hoče po vode, a so tudi vedeli, v kako nevarnost se podaja. Kajti spodaj so bili jarki s sovražniki. Obe armadi sta se še borili za ta grič, in gotovo so si stale obojne prednje straže čisto blizu, pripravljene, da ustrelje vsakoga, ki se približa. Ruski vojak s posodicami stopi naprej in nekaj časa gleda in posluša. Vladala je smrtna tišina. Potem pa izgine v temi. Zdaj se je zadel ob mrliča, zdaj je padel v luknje, katere so izkopale granate.

Ostali so čakali. Vsaka minuta se jim je zdela cela ura. Vse je tiho. Dolgo čakajo. Moral je biti že na dnu doline, morda je že zajel hladne vode in jo nese tovarišem na-

Državni zbor.

Dunaj, 6. decembra.

Kakor morská kača se vije debata o vladni izjavi z dne 17. novembra. Danes sta govorila zopet samo dva govornika. Vse-nemški poslanec Schreiter je paperkoval po strnišču nemške posesti ter zasledil še mnogo mest in vasij, ki se nimajo nemških županov. Opisaval je nemški narod kot ovce in nenemško prebivalstvo kot volkove. Slišal je celo, da so Slovenci v Ljubljani nemško kazino zrušili do tal. Ubogi papir, kaj mora vse prenesti!

Drugi govornik je bil dalmatinski poslanec Biankini, ki je odgovarjal min. predsedniku glede afere Handel. Z vso resnostjo in odločnostjo je bil uradne informacije, ki v enakih slučajih prihajajo iz posameznih kronovin osrednji vladi. Gorje človeku, ki se zaguli na višjem mestu, ako je odvisen od milosti mogočnih birokratov. Toda Biankini je mož, ki si ne da zamašiti ust ter brezozirno odkriva rane svoje dežele vsled birokratske krivde. Celo nemški poslanci, ki so ga poslušali, so mu pritrjevali.

Pred koncem seje ob 3. uri je češki poslanec, Udržal vprašal predsednika, zakaj minister za dež. brambo ne odgovori na njegovo interpelacijo glede surovega postopanja z vojaki. Predsednik ga nevoljen potolaži, da njegovo željo sporoči ministru.

Ko pa je grof Sternberg hotel prečitati enako vprašanje mu je predsednik odtegnil besedo. Kakor kaže, je v zbornici že vse nervozno.

Državne podpore.

To vprašanje je sedaj težje situacije. Danes zvečer ob 7. uri ima proračunski odsek prvo sejo. Na dnevnem redu je vladni načrt glede posojila 69 milijonov, od katerih bi vlada 15 in pol milijona porabila za državne podpore. Vsled pritiska nemških strank zahteva vlada, da se ji obenem dovoli proračunski provizorij. Kakor sem že pojasnil, imajo posamezne stranke proti tej zahtevi pomisleke iz načelnih, političnih in taktičnih razlogov. Mladočeški klub se tudi v današnji svoji seji ni še odločil. Kreditu za državne podpore se nikakor ne upira, marveč zahtevajo celo še 4 in pol milijona za zadružništvo in melioracije; več pa vladi nočejo doveliti.

Vladni listi jim pihajo kašo in hladé srca, češ. usmilit se države. Čehi pa odgovarjajo: Dajte nam drugo univerzo in notranji uradni jezik, pa smo prijatelji. Torej, stari kolovrat!

Prihodnja seja je v petek. Morda bode v treh dneh polenta gotova. Ako ne, krivi bodo nemški kuharji, ki vedno prilagajajo polena, da vre v parlamentarnem kotlu.

Ljubljanski občinski svet

je imel včeraj ob 5. uri popoldne sejo. Gospod župan Ivan Hribar je naznanil, da je deželni odbor odklonil priziv gospoda J. C. Mayrja proti sklepu občinskega sveta v njegovi stavbeni zadevi.

Pot za tivolskim gradom.

Poročevalec g. dr. Kušar poroča o izdaji reverza tvrdki Kosler glede izprehajalne poti po gozdu za Koslerjev gradom. Predlaga, naj se izstavi o tej poti tvrdki Kosler pismen reverz za javno porabo te poti proti letni najemščini 5 kron in s trimesečno odpovedjo. Ker je koncept reverza

zaj. A niso ga pričakali. Ležal je že mrtev spodaj, umorjen na tihem od bajoneta, s katerim ga je prebodel sovražnik izza grmovja...

Tudi Kimura je utihnil za vedno, in Sato več ni mogel zatajevati svojih vzdihov. Iz majhne čete se vzdigne druga postava. Bil je zopet Rus, ki je hotel donesti vode trpečim tovarišem. Brez besede vzame posode in se s težavo poda na nevarno pot. Spremljale so ga goreče želje vseh, ker so čutili, da dela to iz usmiljenja do njih. Šel je dol po griču. Ranjence je vedno bolj mučila strašna žeja. Poslušali so njegove korake, dokler niso utihnili v daljini. Kar počí strel iz puške. Vsi se pretresejo! Da, tudi on leži na tleh, zvijajoč se v boleti, in posode, ki naj bi prinesle tovarišem vode, leže v njegovi krvi!

Noč obupa je legla na ranjence in na njihove bolečine...

Ob zori pa naskočijo Japonci zopet grič. Ko se pridrve prve vrste na vrh, zagledajo Ruse. Dve krogli zažvižgata nad njimi, še tri, štiri... Japonci ranjenci kličejo svojim tovarišem, da ne! Ogenj se ustavi in Japonci puste ranjence.

Dva ruska vojaka pa ležita skupaj v eni jami. Na njih grobu je lesen križec, in na njem zapisano z japonskimi črkami: "Tovariši ob smrti!"

spisan v nemščini, predlaga, naj mestna občina izda o tej zadevi reverz v slovenščini. Predloga obvelja.

Zvišana meščanska podpora. Poročevalec ravnatelj g. Vončina predlaga, naj se zviša dnevna meščanska podpora od 40 na 60 v. in sicer črevljarju Marku Spanu, vdovi Ternanovi in pa Tereziji Kočevar. Na novo naj se podeli meščanska dnevna podpora po 40 v. g. Marzeliniju in vdovi Zamejčevi. Sprejeto. Isti poročevalec je tudi poročal o prošnjah za sprejem v domovinsko zvezo. Imena sprejetih bomo še priobčili.

Tožba proti „Kazini“.

Ob Prešernovi slavnosti je slavnostni odbor ogradil „Zvezdo“ in tudi oni prostor, kjer postavlja kazinski kavarnar stole in mize za svoje goste. Društvo si lasti pravico do tega prostora kakor tudi do onega, kjer je veranda kazinske kavarne. Tožilo je društvo mesto, ker je bil občinski svet mnenja, da je dotični svet mesten, a je odstopilo od tožbe. Pravnemu zastopniku mesta, g. dr. Mundi, se je naročilo proučiti zadevo. G. dr. Munda je to storil in na podlagi starih spisov sestavil tožbo, da ima društvo „Kazina“ pravico uporabljati prostor v „Zvezdi“ in prostor, kjer je kavarnaška veranda le do preklica. Poročevalec g. dr. Triler predlaga, da naj g. dr. Munda izdelano tožbo vloži in pravdo izvede. Predlog obvelja.

Poročila finančnega odseka.

Občinski svetnik gospod dr. Požar poroča o dopisu županstva na Breznici, da bi mestna občina ljubljanska prispevala k troškom za most čez Savo med Zasipom in Žirovnico. Občinski svet je odklonil prošnjo. Nadalje poroča o županovem dopisu v zadevi prispevka k napravi streliskega prostora v mestni pehotni vojašnici, zakar je prosilo poveljništvo 27. pešpolka. Gospod župan je priporočal, naj se v to svrhu dovoli 500 kron, a finančni odsek je predlagal, naj občinski svet prošnjo 27. pešpolka odkloni, ker pač lahko vojaški erar sam napravi na dvorišču pehotne vojašnice prostor za streljanje s kapselni, ne da bi prispevala v ta namen mestna občina. Predlog finančnega odseka obvelja.

Občinski svetnik gospod dr. Starč poroča o dopisu mestnega magistrata v zadevi odpisa nekaterih neiztirljivih dolgov. Predlaga, naj se zaostali neiztirljivi dolгови o najemščini za košnjo v znesku 507 K 62 h in še nekateri drugi neiztirljivi dolгови v skupnem znesku 1553 K 38 h odpišejo. Nadalje predlaga z ozirom na to, ker se je sicer doslej oddajala košnja dražbenim potom, a se dal obenem ponudnikom obrok za vplačevanje, ko so pokosili, naj v prihodnje ponudnik takoj pri dražbi največjo ponudbo za košnjo plača. Predlog obvelja.

Proračuni.

O proračunu mestnega ubožnega zaklada za leto 1905 poroča g. ravnatelj Senekovič. Potrebščina je proračunjena, in sicer za redne stroške 73.585 K, za mestno jubilejno ubožnico 21.720 K, za mestno ubožnico na Karlovski cesti 3900 K, za Pohlovkinovo zapuščino 39.206 K, in za izredne stroške na 4000 K. Redni dohodki so pa proračunjeni na 43.294 K in pa iz dohodkov Pohlovkinove zapuščine v znesku 39.206 K.

Primanjkljaj je proračunjen na 59.911 K, ki naj bi se pokrili iz mestnega zaklada. Poročilo se odobri.

Isti gospod poročevalec poroča tudi o proračunu zaklada meščanske imovine za leto 1905. Pokritje je proračunjeno na 56.032 K, potrebščina pa na 55.739 kron, znaša torej prebitok 293 K. Proračun obvelja.

Tudi o proračunu splošnega ustanovnega zaklada za leto 1905. je poročal gospod ravnatelj Senekovič. Mesto upravlja 43 ustanov. Pokritje za leto 1905. je proračunjeno na 17.121 K, potrebščina pa na 16.423 K. Prebitok 698 K. Proračun se odobri.

Gasilno društvo.

Poročevalec gospod podžupan dr. vitez Bleiveis predlaga, naj se na prošnjo „Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva“ nakupi 200 m novih gasilnih cevij ki bodo stale 280 K. Odkloni se naj pa prošnja članu tega društva, Srečku Kozem, telefonistu v mestnem domu za kurivo, ker ima itak brezplačno stanovanje. Obvelja.

Proračun mestne klavnice. O poročilu klavničnega ravnateljstva, glede proračuna mestne klavnice za leto 1905. je poročal g. dr. Bleiveis. Predlaga, naj občinski svet odobri proračun, ki izkazuje potrebščino v znesku 28.316 K, pokritje pa 46.641 K, prebitok toraj 18.325 kron. Občinski svetnik g. Kozak prosi župana, naj se skrbi, da bo klavnica pravočasno preskrbljena z ledom in naj se pripravi v ta namen vse potrebno. G. župan

naznanja, da je že vse preskrbljeno, da dobi klavnica pravočasno led.

Direktorij mestne elektrarne.

G. ravnatelj Šubic poroča o magistratovem nasvetu, da se naj neiztirljivi dolгови v znesku 2640 79 K odpišejo. Sprejeto.

Samostojni predlog gospoda Prosenca.

G. Prosenc predlaga, naj južna železnica skrbi za boljšo razsvetljavo „Ceste na južni kolodvor“, za katero ima skrbeti dolžnost. G. župan naj stori tozadevne korake pri ravnateljstvu južne železnice. Soglasno sprejeto.

Tajna seja.

Točke: prošnja mestnega vrtnarja Valclava Heinica, da bi se mu sedanje stanovanje v tivolskem gradu prepustilo kot naturalno stanovanje; prošnja nekega mestnega nadstražnika za bolniško podporo; prošnja mestnega požarnega čuvaja Andreja Lukežiča za povišanje njegove plače in dopis delniške družbe „Union“ o zadevi dodaje električnega toka iz mestne elektrarne za hotel „Union“ je občinski svet razpravljal v tajni seji.

Liberalci proti svobodi.

Zadnje nedeljo so imeli dunajski liberalci shod proti novemu dolenje-avstrijskemu šolskemu zakonu. Körber je bil nedavno dejal, da ga ne predloži cesarju v potrjenje, dokler se razburjenje ne pomiri. Za socialnimi demokrati, ki so priredili nedeljo prej klavarno demonstracijo, so pripadli liberalci. Vzdramil jih je Körber s svojo najmanj zelo sumljivo opazko.

Bistvo novega zakona je, da bo dežela imela več vpliva na šolo. Dve novi določbi sta povzete po zakonih drugih dežel. Zato je po pravici Hartel odgovoril liberalcem, naj mu pokažejo nasprotje med državnim šolskim zakonom; potem bo tudi on proti temu, da se predloži novi zakon cesarju v potrjenje. Tega dokaza pa ne morejo podati. Vsi govorniki so gonili le eno: Če se sprejme novi zakon, postanejo učitelji še bolj odvisni od krščanske socialne stranke; ta je pa zvezana s klerikalstvom, ali kakor je rekel iz Nemčije importirani ateistiški profesor Jodl, s cerkvijo; in ta zveza bo škodovala šoli.

To se pravi: svoboden političen razvoj na temelju ustavnih načel je dovoljen samo, dokler vladajo liberalci. Kar tem ni všeč, naj sklene še toliko večina, ne sme obveljati. Avtonomija deželnih zborov in občinskih svetov velja samo za liberalce. Kdo ve, če se Körberju ne zdi všeč tako modrovanje.

Zanimiv stavek iz Jodlovega govora je vredno pribiti. Označeval je, kako malo se menijo na Dunaju liberalci za šolsko vprašanje. Dejal je, da pravijo: „Iz konkordatne šole so prišli liberalci, iz naše liberalne šole krščanski socialci; morda je klerikalna šola pot, da zopet pridemo k liberalcem.“ Krasno!

Usodno tragičen dogodek je završil liberalni shod. Pri njem je liberalni državni poslanec Žatka na Severnem Češkem dr. Schücker z vso vmeno govoril za svobodomiselnost ideje. Po govoru ga pa zadene v garderobi srčna kap in v par trenutkih je bil mrtev —

Zveza ruskih opozicijskih strank.

Finlandci so v boju za svojo avtonomijo zadnji čas nastopili novo pot. Sklicali so k skupnemu posvetu vse značilnejše opozicijske organizacije s tem namenom, da bi postavili skupen program in s tem spojili vse, ki se bore proti sedanji ruski vladavini. Povabljeni so bile te - le organizacije:

1. Socialno demokratska ruska stranka (S. D. P. R. partija ruska).
2. Socialno revolucionarna stranka.
3. Poljska socialistična stranka.
4. Splošna židovska socialistična zveza (Bund).
5. Socialna demokracija kraljestva poljskega in Litve (S. D. K. P. i L).
6. Poljsko socialna stranka „Proletariat“.
7. Litovska socialno demokratska stranka.
8. Lotevska soc. demokratska stranka.
9. Zveza lotevskih soc. demokratov.
10. Finska delavska stranka.
11. Ukrajinska revolucionarna stranka.
12. Ukrajinska socialistična stranka.
13. Armenska socialno demokratska delavska stranka.
14. Gruzinska stranka socialnih federalistov revolucionarjev.
15. Beloruska revolucionarna „Hromada“.
16. Armenska revolucionarna zveza.
17. Ruski konstitucionalisti.
18. Poljska narodna zveza (Liga narodova).
19. Finska opozicijska stranka.

Izmed teh so poslale svoje zastopnike: Poljska narodna zveza, Poljska socialistična stranka, Socialno revolucionarna stranka, Gruzinska stranka socialnih federalistov revolucionarjev, Armenska revolucionarna zveza in Finska opozicijska stranka.

Soc. demokratske stranke Marksovih načel niso hotele sodelovati. Sestanek je bil vrlo zanimiv in je imel nekaj dejanskega uspeha. Sklenilo se je, da ostane vsaka stranka tudi poslej popolnoma neodvisna, da pa vse priznavajo sledeči program:

1. Zrušenje absolutizma; preklíc vseh naredb, ki uničujejo finlandske ustavne pravice.

2. Namestu absolutizma svobodni demokratski sistem na temelju splošne volivne pravice.

3. Avtonomija narodnosti; ustavno zagotovilo narodnega razvoja vsem narodnostim; prenehanje sile ruske vlade z ozirom na posamezne narodnosti.

Poljski avstrijski listi britko očitajo poljski zvezi, da se niso v program sprejele državnopravne poljske zahteve tako, kakor so se Finlandske. Med plemstvom se javlja velik odpor. Ni dvoma, da se bo vsled te opozicijske zveze med Poljaki okrepila stranka, ki hoče živeti z Rusi v prijateljstvu. To kaže tudi pot grofov A. Krasinskega in Jožefa Potockega k carju, kjer odklanjata v imenu Poljakov zvezo s socialisti.

Pruski princ v Rimu.

Pruski princ Albreht je včeraj obiskal svetega očeta in papeževega državnega tajnika kardinala Merry del Val. Obiskal je tudi baziliko sv. Petra. Papež je princa sprejel. Vrše se pogajanja, da obišče črnogorski knez Nikita sv. očeta.

Ruski časnikar obsojen.

Peterburško okrajno sodišče je obsodilo izdajatelja „Grazhdanina“, kneza Meščerskega, na dvatredenski zapor, ker je politično sumičil plemiškega maršala Stahoviča.

Dvoboj Déroutède-Jaures.

V Hendaye sta se včeraj dvobojevala Déroutède in Jaurès. Streljala sta dvakrat na daljavo 25 korakov. Ranjen ni bil nihče. Dvbojnika se nista spravila.

Nov ruski časopis.

Iz Peterburga poročajo, da bo knez Uchtomski pričel izdajati nov list „Mrak“ v zmeru naprednem smislu. List bo izhajal popoldne. To je prvo časnikarsko dovoljenje, ki ga je izdal knez Mirski.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

Včeraj je bil gledé nadaljevanja pogajanj o trgovinski pogodbi z Nemčijo na Dunaju skupni ministrski svet. Pri posvetovanju so bili navzoči avstrijski in ogrski ministri ter dotični poročevalci. Sklenili so, da avstro-ogrski posredovalci zopet odpotujejo v Draždane in Berlin, kjer bi se vršila nadaljnja pogajanja, če bodo v Berlinu s tem zadovoljni.

Ob zopetni otvoritvi ogrskega državnega zbora.

Tisza in predsednik ogrske zbornice Perczel sta sklenila, da bo ogrska zbornica zopet sklicana 13. t. m. Tisza se je razgovarjal z budimpeštanskim višjim mestnim glavarjem o varnostnih odredbah povodom otvoritve zbornice, če se bodo nameravale kake demonstracije. Prostor pred zbornico bo zastražila policija, ki bo onemogočila vsako zbiranje pred zbornico in zabranila vstop v parlament nepoklicanim osebam.

Sredstva za „Proč od Rima“.

Na shodu „Evangelске zveze“ v Draždanih so imeli tudi zaupne seje in shode. Sedaj se je izvedelo, kaj so med seboj obravnavali. „Nemška evangelška korespondenca“, iz katere zajemajo malone vsi nemško narodni časopisi svojo modrost, dobi vsako leto 25.000 mark podpore. Izdajatelj Schydweskemu so očitali, da se preveč zavzema za odpadniško gibanje med Čehi. A kljub temu so mu izrekli zaupnico. Besno protirimsko glasilo „Wartburg“ je pasivno! V Avstriji je imelo le 1700 naročnikov. Primanjkljaj znaša 6000 mark. Tudi odpadniški letaki tvrdke Braun v Lipskem imajo male odjemalce. Tožili so, da se časopisje, tudi protestanško, ni pečalo s shodom za odpadništvo, pač pa se je pečalo nad vse pohvalno s katoliškim shodom v Reznju. Pastor Bräunlich je hvalil in priporočal „Alldeutsches Tagblatt“, dasi ta list piše proti „judovskemu (!) svetemu pismu“ in priporoča Votanovo (staronemško pogansko) bogoslužje. Jadikovali so, da ima list le 1700 naročnikov. Bräunlich je rekel, da se bo list poboljšal. Hvalili so Schönererja, a o Wolfu so rekli, da ni zanesljiv. Jezili so se tudi, ker so veliki protestanški listi proti vsaki zvezi z angleškimi protestanti. Zanimiv je bil govor dunajskega protestanskega župnika Antoniusa, ki je „izpreobrnil“ Schönererja in Wolfa. Rekel je, da se mora imeti z ljudmi, katere se hoče pridobiti za čisti evangeli, veliko potrpljenja. Neko planinko bi bil pridobil za odpad, a noče pustiti Marijinega čiščenja. Bräunlich je pritrjeval Antoniusu. Protestanški pastori naj ne pozivljajo ljudi k odpadu, marveč naj jih vabijo k obisku protestanskega bogoslužja. Tako jih hočejo polagoma odvaditi od katolicizma.

Položaj v državnem zboru.

Mlado češki klub v državnem zboru je v včerajšnji svoji seji sklenil, pri predlogi v pomoč po uimih oškodovanim dovoliti le toliko refundiranja, kolikor se potrebuje za to stvar. Iunktim med to predlogo in proračunskim provizorijem je klub odklonil.

Tudi nemška ljudska stranka je sklenila, da more vstopiti le za refundiranje 15 in pol milijona kron. Vlada vztraja na znanim svojem stališču, istotako vztrajajo nemške stranke na stališču, da bodi med predlogo o podpori po uimih oškodovanim in proračunskim provizorijem zveza.

Proračunski odsek danes nadaljuje sejo v zadevi predloge o podpori po uimih oškodovanim.

Gospodarska zbornica.

Čuje se, da vlada namerava v današnji seji gospodarske zbornice predložiti glavne poteze delavskega zavorovanja za slučaj starosti in onemoglosti.

Industrijski svet

Je včeraj razpravljal o uspešni porabi vodnih moči ob novi železnici v Alpah. Sklenili so prositi vlado, naj preišče po svojih činiteljih vodne moči ob novi železnici in prog. Uspeh preiskave naj se objavi, in naj se uprava državnih železnic odloči, katere vodne moči bo sama rabila. To naj se zgodi z ozirom na veliko važnost te zadeve za industrijo in promet. Nadalje je priporočal vladi, naj izdela državni kataster o vodnih močeh. Rešili so tudi predlog o ustanovitvi carine prostih skladišč za ruski sladkor v Ustjih in v Tešinu.

Po inomoških dogodkih.

Častniški namestnik Naganovski, ki je v noči od 4. na 5. novembra poveljeval oni četi cesarskih lovcev, v kateri je podlovce Minotti z bajonetom zabodel slikarja Pezzya, je bil po garnizijskem sodišču obsojen v večmesečni zapor. Obsojen je bil, ker je javil, da se pri preisku orožja ni našlo nič sumljivega. Vojaška oblast je vsled tega javno razglasila, da Pezzyjeve smrti ni povzročil kak vojak.

Ministrska kriza v Srbiji.

Dosedanji srbski ministrski predsednik Gruić je sestavil iz zmernih strank novo ministrstvo. Iz ministrstva so izstopili trije pristaši radikalnih strank. Novi naučni minister bo Nikolić in minister za stavbe bo Mlašinović. Justičnega ministra Gruić še ni dobil.

Listnica uredništva:

G. dopisniku o „Narodnem kolku“ z Dunaja: Vaš cenjeni dopis smo odstopili vodstvu „Družbe sv. Cirila in Metoda.“ — Daljše dopise, namenjene za sobotno številko, prosimo pošiljati prej, sicer jih bomo morali odlagati.

Štajerske novice

Š **Napotreben shod.** V Mariboru priredi v kratkem g. Girstmayer shod proti slovenski obstrukciji v štajerskem deželnem zboru. Girstmayer pač ne bo določeval taktike slovenskim poslancem, zato je tak shod — odveč.

Š **Ante Tomašević,** prvi jugoslovanski atlet se bo boril v četrtek ob 8. uri zvečer v veliki dvorani celjskega „Narodnega Doma.“

Š **Društvo slovenskih odvetaških in notarskih uradnikov v Celju** — je imelo dne 4. t. m. svoj občni zbor, pri kojem se je pokazalo, da osrednje društvo v vsakem, zlasti gmotnem oziru vrlo napreduje, dočim skupine — zlasti ljubljanska — spe. Veselo znamenje za osrednje društvo je bilo, da se vsi slovenski odvetaški kandidati za društvo zelo zanimajo: ne glede na to, da sta dva kandidata v odboru, se mora posebej povdarjati, da so prišli z izjemo jednega vsi na občni zbor. — Predsednikom je bil vsklikom voljen g. Ivan Bovha, ki družstvu načeluje od njega začetka. V odbor so bili izvoljeni: gg. Fr. Cvetkovic, Lovro Čremožnik, Rasto Fasalek, Fr. Moskon, dr. Vlad. Pegan in dr. Ljud. Stiker. Po občnem zboru je bil običajni koncert, s kojim je lahko zadovoljno bilo občinstvo, — pa tudi g. blagajnik.

Rusko-japonska vojska.**Boji okrog Port Arturja.**

Iz Londona poročajo 6. t. m.: V pone-deljek popoldne so pričeli Japonci z „203 m. griča“ obstreljavati vojne ladje v luki. Te so prišle goreti, a ogenj je bil pogašen v 20 minutah. „Peresvjat“ je bil 14krat zadet ter močno poškodovan. (Pred enim tednom je bil pa zadet 15krat, a se je še lahko premikal. Iz tega se vidi, da teh vesti ni vzeti povsem resnim. Ured.) Natančna preiskavanja so dognala, da je „203 m. grič“ visok 210 m. V operacijah pred Port Arturjem je nastopil

mir, vendar je vse prepričano, da bodo Japonci napeli vse svoje sile, da dobe Port Artur, kolikor mogoče kmalu v svojo oblast.

„Daily Telegraph“ poroča iz Cifua 5. t. m., da Japonci trdovratno poizkušajo vzeti severne forte. Potniki, došli iz Port Arturja in Dalnjega, pripovedujejo, da Japonci vsak dan dobivajo ojačenja, topove, streljivo in moštvo; vendar se pa Rusi v kljub temu drže.

„Morningpost“ poroča iz Sangaja, da so Japonci pričeli naskakovati Ičan.

Iz Londona poročajo 6. t. m.: Rusi delajo ponekne napade na „203 m. grič“, a so z velikimi izgubami odbiti. Pri svojih poizkusih, da zopet vzamejo to pestojanko, so žrtvovali najbrže že 3000 mož.

Car Steslju.

V petrograjskih vojnih krogih pripovedujejo, da je car brzojavil Steslju, naj za vsako ceno drži Port Artur, dokler ne pride baltiško brodovje.

Ruske ladje v Port Arturju.

Londono poročilo z dne 5. t. m. pravi, da so v Tokiu mnjenja, da bo rusko brodovje v Port Arturju naredilo izpad, ako ne bo več mogoče ostati v luki. Največ ruskih ladij najbrže ni več sposobnih za plovbo; vendar so nekatere še sposobne za boj. Rusi dvigajo na gotovih mestih pritrjene mine, najbrže, da si na ta način odpro pot iz luke. — „Daily Telegraph“ poroča, da je več mornarjev z „Raztoropnega“ ušlo v Honkon.

Togovo brodovje

Iz Peterburga poročajo dne 6. t. m.: Po poročilu, ki je preko Cifua došlo iz japonske vojne luke Saseho, se ondi japonsko brodovje v vsi naglici popravlja. Oklop-nici „Mikaza“ in „Azahi“, ki sta bili težko poškodovani, sta že popravljeni ter sta zapustili ladjedelnico. Ravno tako je popravljen že del torpedovk. Delalo se je od bo-jev v avgustu, v katerih je japonsko bro-dovje veliko trpelo, noč in dan. Togovo brodovje bo torej popolnoma pripravljeno, spustiti se v boj z baltiškim brodovjem.

Japonske železnice

Ruski brzojavni urad poroča iz Mukdena 5. t. m.: Dela na progi Fenvančen-Šaheci so se zakasnila, ker manjka materijala. Promet se bo nekaj časa vršil s konji.

Boji na fronti v Mandžuriji.

V Tokio je došlo 5. t. m. sledeče poročilo od mandžurijske armade: Dne 3. t. m. okrog 2. ure zjutraj je zasedla naša pehota vas Kučjacu ter pregnala sovražnika proti severu. Ta vas je bila poprej zase-dena od oddelka ruske pehote, ki je imela tudi strojne puške. Na naši strani je 12 ranjenih. Rusi so izgubili čez 30 mož.

„Berliner Tageblatt“ poroča iz Peterburga 6. t. m.: Japonci so poizkušali odbiti oddelek generala Rennenkampfa, a so pri tem zašli v zasedo ter izgubili 1000 mož. Iz Cifua poročajo, da je tja iz Mukdena prišlo poročilo, da so Rusi pričeli prodirati, kar se nam pa ne zdi verjetno. Petrograd, 6. dec. Iz Mukdena se poroča z dne 3. dec., da je ruski od-delek pešcev in kozakov obšel japonske prednje straže in napadel sovražno baterijo 8 topov. Japonci so preplašeni utekli. Topovi so ostali Rusom. Prejšnji dan so ko-zaki pregnali Japonce iz vasi Lidiatun.

Rusi v Kirinu.

Včeraj smo poročali, da je v Kirin došlo 50.000 Rusov. Londono poročilo od 6. t. m. pravi, da bodo Rusi korakali proti jugu ter poizkušali obiti desno japonsko krilo južno od reke Šaho. Kirin leži okrog 400 km severovzhodno od Mukdena. (To je približno tolika razdalja kot od Ljubljane do Dunaja.)

Saharovo poročilo

Saharov poroča 5. t. m.: Danes še ni nikakih poročil o spopadih. Vkljub hudemu mrazu naše čete ne trpe, ker stanujejo v votlinah ter so oblečene v gorko obleko. Doslej še ni zmrznil nihče. Cete so izborno razpoložene.

Oku bolan?

„Birž. Vjed.“ poročajo 4. t. iz Sančja-tuna: Kitajci pripovedujejo, da je general Oku nagloma resno obolel. Vest, da je umrl, se ne potrjuje.

Zdravstveni položaj v ruski vojski.

Iz Mukdena poroča Reuterjev urad dne 6. t. m.: Štiridnevni topniški boj v centru in na desnem krilu splošno položaja ni nič izpremenil. Ker leže ljudje v tesnih, pokritih jarkih, ki so varni pred bombami, tesno drug poleg drugega ter so v vednem razburjenju, povzroča to boleznijo v velikem obsegu.

Hunhuzi napadajo železnice.

Ruski brzojavni urad poroča iz Harbina 4. t. m.: V dolžini 226 vrst od tu proti Mukdenu so Hunhuzi razdrli železniški tir. Neki ravno prihajajoči vlak so komaj ustavili še ob pravem času; tir so popravili.

Iz Mukdena poročajo 6. t. m.: Številne za Kitajce preoblečene čete Hunhuzov so 100 km od Tjelina ter čakajo ugodnega trenutka, da razdro železnico ter vržejo v zrak mostove. Storile so se potrebne odredbe. Včeraj je bil prijet tu en Kitajec, ki je imel pri sebi eksplozivne snovi.

Baltiško brodovje.

Iz Perima poroča Reuterjev urad 5. t. m., da je tja došla ladja sporočila, da jemlje rusko brodovje premož pri Muša otokih. Iz Džibutija poročajo, da je bilo rusko bro-dovje preskrbljeno ondi z živežem. Bro-dovje je v dobrem položaju. Poveljnik je obiskal oblasti.

Rusi gredo na afgansko mejo.

„Standard“ poroča iz Moskve, da je dobila cela kavkaška divizija povelje, oditi na afganistansko mejo Ruski vojaški krogi smatrajo to za odgovor na spremljevanje ruskega brodovja od strani angleških ladij. „Standardov“ dopisnik pa meni, da je to v zvezi z dardanelskim vprašanjem.

Vladivostoksko brodovje.

Iz Tokia poročajo 5. t. m.: Zaupna po-ročila iz Vladivostoka pravijo, da ni nobe-nega upanja, da bi ondote tri križarice zo-pet prišle z ofenzivo. „Bogatih“ in „Gro-moboj“ sta težko poškodovana, „Rossija“ pa se težko premika. Luka je pričela zamrzovati.

Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.**Manipulacije z zavarovalnicami**

(Dalje.)

Včerajšnja popoldanska in večerna obravnava.

Pri popoldanski obravnavi včeraj je bil prvi kot priča zaslišan tržaški zdravnik dr. Peter Xidias, rodom Grk. O obtožencu Gorupu izpove, da je prišel nekega dne k njemu z Bizjakom in še nekim drugim gos-podom, da bi jih preiskal kot zaupni zdrav-nik družbe „The Mutual“. Ker je Bizjaka že poprej poznal, da je jetičen, ga je od-klonil za zavarovanje. Na njegovem toza-devnem izpričevalu se nahajajo razne ko-rekture, katerih ni on pisal. Da je pa Bizjak zavarovan, zvedel je šele od dr. Mar-tolinicha, ki mu je pravil, da se gode čudne stvari z zdravniškimi izpričevali. Gorupu je naravnost povedal, da je Bizjak jetičen in sicer tako zelo, da ga je moral vsak zdrav-nik že od daleč kot takega spoznati. Te iz-jave dr. Xidiasa se strinjajo z vsemi izja-vami drugih zdravnikov.

Dr. Rybač: Pri preiskavi je dr. Xidias trdil, da je Bizjaka odklonil brezpogojno, dočim mu je v resnici naročil, da se čez leto zopet lahko zglesi.

Dr. Xidias mu odgovarja, da je vse eno, če bi ga bil odklonil brezpogojno ali za eno leto, glavno je, da ga je označil kot jetič-nega. V tem pogledu se vname med pričo in dr. Rybačem daljši besedni boj.

Drž. pravdnik: Gorup je v preiskavi ravno tako govoril, kakor danes dr. Xidias, a vendar trdi, da je bil ves zmešan. Čudno, da je navadno takrat resnico govoril, kadar je bil zmešan. Danes taji, da bi mu bil dr. Xidias rekel, da je Bizjak jetičen. — Bizjak je bil trikrat preiskan od zdravnikov, po-nudbe za zavarovanje od njegove strani pa se nahajajo štiri. Gorup je v preiskavi pri-znal, kako ga je Grebenc v to napeljal, gre naj namreč k dr. Martinisu — ki je drugič in tretjič preiskoval Bizjaka — in naj mu reče, da se je nekaj zmotil in da naj mu dá še en prepis.

Obtoženec se na to očitanje zagovarja precej nedoločno. Če je šel k dr. Martinisu z Bizjakom še potem, ko ga je bil dr. Xidias odklonil, storil je to zato, ker se mu je tako svetovalo v ravnateljstvu od strani nekega uradnika, katerega imena se več ne spominja.

Eden še živih zavarovancev.

Priča Anton Bizjak, 35 let star, kleparski mojster v Trstu, pripoveduje, kako ga je Gorup nagovarjal, da naj se zavaruje in da naj se dá drugič preiskati pri kakem drugem zdravniku. Ko ga je dr. Martinis spoznal za sposobnega, podpisal je dotično ponudbo za 10.000 kron. Čez leto je zvedel, da je zavarovan še za 20.000 kron. Priča se dobro spominja, da ji je Gorup pripo-ročal, da naj dr. Martinisu nič ne pove, da je bil že pri drugem zdravniku. Prvo po-lico mu je zavarovalna družba vzela in mu povrnila za premije plačani denar.

V preiskavi je Gorup vse to priznal, danes pa taji in pravi, da je ravnal samo po ukazu iz ravnateljstva, kjer so mu urad-niki rekli, da naj kandidata pelje drugam. Prava polica za 10.000 kron se je glasila na življenje in smrt, ona pa, ki si jo je pri-držal Grebenc je bila sestavljena za slučaj smrti.

Priča Peter Rizzio, pisarniški ravnatelj „The Mutual“ v Trstu, govori s pomočjo

tolmača. Občinstvo ne razume skoro ničesar, pač pa z velikim zanimanjem opazuje njuno živahno gestikuliranje. Gorup je zatrijval, da je prinesel Bizjakova izpričevala v ravnateljstvo in jih izročil njemu, Rizzio pa to zanika in pravi, da nič ne ve o kakšnem izpričevalu Gorup je dalje trdil, da je plačal honorar za zdravnika v ravnateljstvu, Rizzio pa pravi, da to ni res. Tudi priča dr. Xy-dias potrdi, da mu je Gorup takoj po pre-iskanju Bizjaka plačal honorar. Takrat, ko je Gorup prišel v ravnateljstvo, bila je na-vzoča še ena oseba, ki pa ni bila uradnik, in ta oseba je rekla Gorupu, da ni nič hu-dega, če je dr. Xydias odklonil Bizjaka, češ, ga bo pa kakšen drug zdravnik potrdil.

Priča Henrik Tinz, uradnik „The Mutual“, popisuje dogodke z Bizjakom pri-bližno ravno tako, kakor Rizzio. Priča pri-poveduje dalje, da je Grebenc nekoč pisal ravnateljstvu, če se sme zavarovati tudi tretje osebe. Kolikor se priča spominja, od-govorilo se mu je, da lahko, samo to se zahteva, da dotičnika preišče zdravnik, ka-terega imenuje družba.

Izvedenec dr. Veronese odda svoje mnenje glede Konrada Müllerja. O zdrav-niškem preiskovanju po dr. Martinisu pravi, ali da je bilo površno, ali pa je bila pred-stavljena kaka druga oseba. Tudi dr. Menz misli, da Müller nikakor ni bil sposoben za zavarovanje. Čudno se mu zdi, da je bil v takem stadiju bolezni spoznan sposobnim, ker je bil že ob preiskovanju tako hudo jetičen, da se je to prav lahko opazilo.

Med zagovornikoma in izvedencema se vname zopet daljša debata o jetiki.

O Bizjaku izjavita oba izvedenca so-glasno, da je bil njegov položaj tak, da bi ga morala zavarovalnica odkloniti.

Kako so zavarovali Žužka.

Priča dr. Oražem izpove, kako sta mu Cerič in Grebenc privedla Mat. Žužka, da bi ga preiskal. Ker ga je bil že dr. Illner označil kot zdravega, kakor je razvidel iz njegovega izpričevala, ga ni natančneje pre-iskoval, in to tembolj, ker je Žužek nanj napravil vtis zdravega človeka. Cerič mu je dejal, da naj kar hitro napravi, da stvar ne bo predolgo trajala. Preiskal bi ga bil natančneje, ako bi ga Cerič ne bil prekanil z Illnerjevim izpričevalom.

Predsednik pravi, da se mu zdi čudno, da ga je tako malo preiskal, pa vendar izdal tako ugodno izpričevalo.

Cerič se zagovarja, da je bil ob tem času prejel nek telegram z obvestilom, da Žužek ni zdrav, zato se je hotel o njegovem stanju še enkrat prepričati pri drugem zdrav-niku.

Dr. Rybač prečita dve pismi, hoteč dokazati, da pri „The Muthual“ zadostujejo za sprejem zavarovanja tudi površne zdrav-niške preiskave. Prvo pismo je poslal bu-dimpeštanski ravnatelj te družbe, dr. Herzog, Ceriču, in ga pozval, da naj nekega Erčulja podvrže še eni površni preiskavi. Slično pismo z dne 26. nov. 1901 sta tudi pisala uradnika „The Muthual“ Tinz in Rizzio ne-kemu zavarovancu v Ljubljani, da naj se da še enkrat površne preiskati.

Državni pravdnik odgovarja dr. Ry-baču in pravi, da sta to dva različna slu-čaja. V zadnjih dveh slučajih je namreč ho-tela družba dve osebi pridržati v zavaro-vanju. Žužka pa so nameravali odsloviti, kar je izkušal Cerič prepričati.

Okrajni zdravnik v Vel. Laščah, dr. Portik, ni mogel zaradi neke bolezni osebno priti k obravnavi, poslal pa je pis-meno izjavo, o Žužku, Pecku in Udoviču, ki so bili vsi več ali manj jetični. Po Pec-kovi smrti sta se mu predstavila dva go-spada, prvi, večji (Cerič) z Dunaja, drugi (Tinz) iz Trsta. Ceričevo postopanje se je njemu zdelo sumljivo. Nihče pa ni izkušal vplivati nanj, da bi izdal kako napačno izjavo.

Francišek Pešec, župnik na Robu, izjavi, da je bil Žužek po njegovih mislih jetičen.

Matija Hočevnar, župan v Vel. Laščah, izpove, da so ljudje vobče govorili, da je Žužek jetičen in tudi njemu se je zdel. Žužek je zahajal v gostilno k njemu in k Francu Grebencu, bratu obtoženca. Priča prizna, da je nekoč telegrafiral v Trst, da so zavarovani Žužek, Pecek in Udovič bolni. Nekdo je prišel od zavarovalnice nato o tem poizvedovat, pa on ni takrat dotičniku drugega rekel, kakor da se mu čudno zdi, da zavarujejo take ljudi. Drugih stvari se priča ne spominja, razun, da je nekoč pri-šel v Lašče nek agent hoteč zavarovati Žužka. On mu je dejal, da je Žužek bolan, toda agent Nučić od „Assicurazione Gene-rali“ mu je odvrnil, da mu bo velel 8 dni piti slano vodo, da ne bi kašljal in — 500 gl. bo imel zasluženih.

Priča Jožef Peterneelj, trgo-vec v Vel. Laščah. Predno se zapriseže, predlaga dr. Krisper, da naj sodišče tega ne stori, ker je bil Peterneelj Grebencu sovra-žen, se vmešaval v njegove zadeve in bil zaradi tega celo obsojen. On je zahteval od

sodnije v Vel. Laščah dotično razsodbo, ki pa je čudnim potom izginila, tako da jo je moral rekvirirati iz Novega mesta.

Državni pravdnik se iz stvarnih razlogov upira temu predlogu, in tudi sodišče mu ne ugodí ter zapriše pričo, ki nato popisuje žužkove razmere.

Dr. Krisper in priča Peter-nelj.

Dr. Krisper hoče staviti priči neko vprašanje.

Priča: Vam ne bom odgovarjal. Z vami nečem imeti nič opraviti, midva se bodeva že še drugje videla!

Dr. Krisper: Gospod predsednik, poučite ga, da mora meni odgovarjati; če ne, ga pa sami vprašajte.

Priča izpove samo že znane stvari. Dr. Illner iz Ljubljane pove, da sta Cerič in Grebenc med ordinacijskimi urami pripeljala k njemu žužka. Meril ga je po predpisih, pri zdravstveni preiskavi pa se je precej zanašal na subjektivne podatke. Njemu se žužek ni zdel bolan.

Franc Makari, potevalec iz Trsta, pripoveduje, da so z žužkom večkrat "krokali". Misli, da je zdrav. Njemu je žužek pripovedoval, da je Grebenc pošten človek.

Dr. Krisper: Obtožnica govori o tem razmerju ravno nasprotno, da je namreč žužek vse drugače govoril o Grebencu. Preiskovalni sodnik v Trstu je dobro vedel za žužkov slučaj, pa vendar ni žužka zaslišal, dasi bi bil važna priča, kar meče čudno luč na to preiskavo.

Dr. Veronesi in dr. Menz se izrazita o žužku, Pečku in Udoviču, da so bili ob času zdravniške preiskave vsi jetični, torej niso bili sposobni za zavarovanje.

Istotako se izjavita o slučaju Por, ki je bil umobolen. Tak kandidat se brezpogojno odkloni.

Nato se obravnava prekine za pol ure in se nadaljuje ob četrta na deset zvečer.

Priča Alojzij Mozetič, podjetnik v Trstu, pripoveduje, da je žužek večkrat igral v tržaškem gledališču in da je imel dober glas.

Predsednik prebere nato pismo izjavo dr. Gabrijele Laura, ki je v Trstu žužka preiskal na Gorupovo željo. Gorupova tožadvena pojasnila za zopet ne soglašajo z onimi v predpreiskavi, ko je govoril, da je zdravniku rekel, da ni treba žužka nič natančno preiskati, in da se naj kar zanese na prvo izpričevale.

Razprava o "krokarjih".

Albert Cirer, asistent državne železnice v Trstu, pravi, da je žužka poznal že dolgo časa.

Predsednik: Kakšen vtis je napravil na vas žužek?

Priča: Kakor "krokar." (Veselost.)

Predsednik: Ali ste bili tudi vi v tej družbi?

Priča: Ne. (Smeh.)

Predsednik: Je-li bil žužek kaj bolehen?

Priča: Hm, bolehen! Jaz mislim, da je bil "skrokan." (Velik smeh.)

Predsednik: Toliko govorite o "krokarjih"; kaj pa je to pravzaprav?

Priča: Toliko kakor ponočnjak.

Predsednik: Ali tudi vi kaj kro-kate?

Priča: Tudi, tudi! (Bučen smeh.)

Po tem veselem prizoru pripoveduje priča, da je bil žužek z Grebencem prijatelj in da je imel pri njem hrano, dokler ni odpotoval iz Trsta. V tem času je žužek večkrat kri bljuval.

Dr. Martinolich nastopi kot priča.

Za njim se zasliši dr. Ivan Martinolich, odvetnik v Trstu in glavni zastopnik družbe "The Mutual", ki je dobil po razvoju obravnave značaj glavne in najbolj zanimive priče.

Obtoženca Cerič in Grebenc ugovarjata po svojih zastopnikih, da bi se dr. Martinolich zaprisegel, ker ima do njiju baje veliko sovraštvo.

Ta ugovor zavračata drž. pravdnik in dr. Tekavčič in tudi dr. Martinolich izjavi, da nima nobenega sovraštva do obtožencev. Če jih je ovadil in vložil proti njim tožbo, storil je samo svojo dolžnost kot zastopnik družbe. Sodišče sklone, da se priči da prisega.

Priča popisuje v 2 uri trajajočem govoru različne slučaje po vrsti skoro istotako kakor so označeni v obtožnici. Že zaradi Brasa je bilo nastalo proti Ceriču nekaj suma. Nekoliko pozneje je on prejel iz Vel. Lašča anonimni telegram, da je družba vsled zavarovanja žužka, Pečka in Udoviča ogoljufana. Po Laščah so se širile čudne govorice, da je nekdo silno obogatel vsled špekulacije z zavarovanjem. Ze to je bilo dokaj sumljivo, še večji sum pa je nastal proti Grebencu po Pečkovi smrti, ko se je Grebenc oglašil ter zahteval zavarovalnino in celo grozil, da bo tožil družbo po dr. Frischauerju. Iz teh in še drugih

slučajnih razlogov je on napravil ovadbo na zahtevo ravnateljstva. Kajti čudno je da si je Grebenc nabavil 9 do 10 polic v skupni zavarovalni vrednosti 300—400.000 kron, ko je razmeroma precej reven, in ne plačuje lahko premij v toliki višini.

Tudi je čudno, da si je vedno znal preskrbeti jetičnih ljudij za zavarovanje in da so bili vsi doma od Vel. Lašč, rojstnega kraja Grebencevega. Ali je pričakoval, da bo tako najprej prišel do svojega plena? Po Pečkovi smrti se je posluževal sredstev, ki se morejo naravnost imenovati goljufiva. Zlasti sumljivo je bilo postopanje Grebencevo in Ceričevo glede zdravniške preiskave pri dr. Vaupotiču v Novem mestu. Dr. Vaupotič je popisoval Pečka tako, da se ta popis ni mogel nanašati na pravega Pečka. Tudi glede njegove fotografije je izjavil dr. Vaupotič, da te najbrže ni oni človek, katerega sta mu bila privedla prej omenjena Cerič in Grebenc. Preiskani mož je bil velik in zdrav, Peček pa je bil bolehen in suh. Ko je Peček ležal na smrtni postelji, čutil je, da ni ravnal prav in je hotel polico uničiti, Grebenc pa je ponujal njegovi rodovini 2000 kron, ako bi opustil to namero. Tudi je nagovarjal robarskega g. župnika, da naj v mrtvaško knjigo ne vpiše jetike kot vzrok Pečkove smrti.

Žužka sta Cerič in Grebenc po daljšem prigovarjanju pripravila do tega, da je bil pri volji zavarovati se. Ker je žužek trdil, da je bolan, dejal mu je Cerič, da naj ga to nič ne skrbi, da bo že on preskrbel pripravnega zdravnika, Grebenc pa mu je obljubil, da bo plačeval premije, dokler si v gmetnem oziru ne opomore in da mu bode dajal v Trstu hrano zastoj. To vse je njemu povedal žužek sam, ki je bil tudi nazadnje pripravljen polico uničiti, ker je uvidel, da Grebenc samo špekulira z njegovim življenjem. V tistem trenutku pa, ko je bil žužek pripravljen polico uničiti, prenehalo je njegovo prijateljstvo z Grebencem, ki mu je odpovedal hrano.

O Konradu Müllerju pripoveduje priča da je Gorup sam premenil na polici izraz "privatier" v "rentier." Sicer je res, da pomenja beseda "privatier" v Ameriki neko vrsto vojaštva in bi bil torej moral Müller večjo premijo plačevati, toda tega bi on svojelastno ne bil smel storiti. Stvar direktorja bi bila, da to besedo pojasni glavnemu vodstvu v New-Yorku, on je pa kar zapisal "rentier", dasi ni Müller imel niti vinarja. Gorup mu je nekoč priznal, da je to storil na Grebencev nasvet.

Glede Bizjaka izjavi priča, da Grebenc ni imel pravice, na svojo roko in brez njegove vednosti ga še drugič zavarovati. Taka pogodba je neveljavna. Grebenc je plačeval premije pri sodnji.

Priča omenja še dveh enakih slučajev, ki se pa ne nahajata v obtožnici. On misli, da sta bila Gorup in Cerič slepo orodje Grebencevo.

Dr. Krisper pridrži pravico do pritožbe ničnosti, ker je dr. Martinolich večinoma navajal stvari, katerih ni sam videl ali slišal, ampak jih zvedel od drugih.

Obravnava se je nato zaključila skoro ob polnoči.

Danes se je nadaljevalo zasliševanje prič, večinoma iz velikolaške okolice, ki so skoro soglasno izjavljale, da so bili zavarovanci žužek, Pecek in Udovič jetični. Zaslišana sta bila v tej zadevi danes tudi dr. Illner in dr. Vaupotič. O tem poročamo več v petek.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. dec.

Vzajemno zavarovalnico napada "Slov. Narod", ker je zastopnica nižjeavstrijske dež. zavarovalnice za osebno zavarovanje. Zakaj pa ne napada "Slovenski Narod" zastopstev drugih, angleških, ameriških, ogrskih, italijanskih, nemških zavarovalnic, ki jih vendar ne manjka v Ljubljani? Nižjeavstrijska dež. zavarovalnica ima marsikatero prednost pred drugimi, in ni v nobeni zvezi z dunajskimi nemškimi šolami. To je zavod, ki je strokovno sam na sebi dober. Liberalci si lahko pomagajo, če hočejo, da ne bo "Lueger" nič zaslužil na Kranjskem: Ustanove naj kranjsko deželno zavarovalnico, pa je! Delajte, pa vam ne bo treba zabavljati!

Slovenski docenti. Z Dunaja: Vaša notica o slovenskem vseučilišču me je opozorila, da "Narod" piše nekaj o slovenskih docentih. Pogledam, in res, črno na belem se bere v ti hiralnici za bivše narodnjake, da je narodno-napredna stranka pripravila docentov za slovensko vseučilišče. O tem pripravljaju ni svetu nič znanega. Morda

imajo pri "Narodu" poseben tajen kurz za decenat. Tavčar predava skoraj gotovo kazensko pravo, Aškerc kanonično pravo itd. Želimo obilo uspeha; samo to sodimo, da bodo mladeniči, ki se vzgajajo v narodno-napredni stranki, bolj sposobni za agente, nego za profesorje. Mi pa vemo, da je svoj čas, za Thumovega ministrstva, krščanska slovanska zveza, v kateri je narodno-napredna stranka pomenila toliko, kolikor 0 brez 1, dobila od vlade zagotovilo, da se iz državnih sredstev dovoli nekaj podpor slovenskim akademikom, in za vzgoje mladih učenjakov, ki se hočejo posvetiti akademičnemu učiteljstvu. "Narod", laži, kar je prav! Na vzgojo docentov naši liberalci še nikoli niti mislili niso. Kar se je zgodilo, je delo slovenskih državnih poslancev.

Liberalno babjeverstvo. Ga že imajo — namreč konec Petrove skale. "Slovenski Narod" je priobčeval nekaj mesecev nagrabek najzlobnejših obrekovanj zoper katolicizem pod naslovom "Konklave leta 1903." Zdaj, ko je stvar končana, se bomo ob priliki ozrli na ta ostudni pamflet. Danes omenimo le sklep, v katerem se trdi: "Da, stari svet umira, Petrova skala se pe-dira! . . . Prorokovanje, ki naj ostane vsem svobodomiselnim ljudem vedno v spominu in naj jih bodri k delu proti rimskemu klerikalizmu, se glasi: Katoliški cerkvi preti za leto 1950. kriza, ki bo veliko radikalnejša in bo imela še veliko hujše posledice, kakor sta jih imeli žalostni katastrofi leta 1517. (protestantizem) in leta 1789. (francoska revolucija) za katolicizem. Rojaki, pazimo . . ." Torej leta 1950. se bo Petrova skala podrla. Liberalci bodo gotovo te številke v loterijo stavili, ker tako verujejo na svoj "Narod", kakor stare ženice na egiptovske sanjske bukve. Zakaj "Narod" ne pove tudi meseca in dneva? Ker so pa liberalci začeli prorokovati, si upamo tudi mi izreči — ne slovesne prorokbe, ampak samo ponižno mnenje: Leta 1950. ne bo morda več na svetu niti dr. Tavčarja, niti Malovrha, niti Wolfa, niti Jaquemara, niti liberalne stranke, niti "Slov. Naroda" — Petrova skala bo pa še stala.

† **Nadučitelj Ignacij Rozman.** Iz Leskovca pri Krškem: V soboto dopoldne smo izročili ob obilni udeležbi dragih koleginj in kolegov, prijateljev in znancev materi zemlji truplo umrlega g. Ignacija Rozmana, nadučitelja v Vel. Podlogu. Pred enim letom je obolel na vnetju rebrne mreže, a je okrevljal od celega. V nedeljo je bil še čvrst in vesel; v ponedeljek pa ga zadene kap, ravno ko vstopi v pisarno. Po tridnevnem smrtnem boju, prejemši sv. zakramente, nehale je biti blago srce, katero je gorke ljubilo šolsko mladino in domovino. Blagi pokojnik je bil star 44 let ter je služboval v Dobravi pri Kropi, v Mošnjah in sedaj v Vel. Podlogu, kjer ga je dohitela nemila smrt. Pokojnik je bil odkrit in blag značaj, katerega je moral spoštovati vsak. Ob krasnem petju gg. tovarišev pod spretnim vodstvom g. Kosa in ginljivim govorom g. Malnariča smo se poslovili tužnega srca od preranega groba, želeč pokojnemu Ignaciju: Naj mu bode dolejška zemljica lahka!

— **Slovenci na Dunaju.** V proslavo Brezmadežne se bo obhajala slovesna slovenska služba božja na Dunaju dne 11. decembra t. l. — drugo nedeljo v mesecu — popoldne ob 1/3. uri v razširjeni in popolnoma prenovljeni cerkvi sv. Antona v XV. okraju, Pouthongasse 16. Vspored cerkvene slovesnosti bo sledeči: 1. Pesem pred pridigo: G. Rihar: Brezmadežno spočetje M. D. — mešan zbor. 2. Cerkevni govor v čast Brezmadežni. 3. Pesem po pridigi: Gruber: Vsi zbori zadonite — sedmeroglasen mešan zbor. 4. Pete litanije. 5. "Te Deum": Haydn: Zahvalna pesem. Odpevke pri litanijah in zahvalno pesem poje vsa zbrana množica. 6. Blagoslov po rimskem obredu: P. H. Sattner: "Tantum ergo" in "Genitori" — mešan zbor. 7. Sklepna pesem: P. A. Hribar: Češčenasi, Marija ti! — moški zbor. — Miklavžev večer priredi slov. katol. izobraževalno društvo "Straža" na Dunaju dne 11. decembra zvečer ob petih v VI. okraju, Gumpendorferstrasse št. 101 v veliki dvorani restavracije "zur schönen Schöferin". Vspored: Slavnostni govor — O b

prvi obletnici "Straže" — Fr. Rebol. P. H. Sattner: a) Poje Švicar po planinah; b) Tudi Oger pesmi poje; c) Čuj lombardsko petje glasno! Poje mešani zbor "Straže" in "Danice". M. Vilhar: Lunica — mešani zbor. Narodna — harm. M. Bajuk: Lahko noč. Besede Slomškove. Poje ženski zbor "Straže". Narodna — harm. M. Bajuk: Jagar mi jaga — poje mešani zbor. Narodna — harm. P. H. Sattner: Kdaj moramo piti? — poje mešani zbor. Sijajna točka tega večera bo: nastop sv. Miklavža s spremstvom. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo vstopnine posamezniki 30 h, z družinami 40 h. Preplačila se hvaležno sprejemajo!

— **Dekliška Marijina družba v Kranju** priredi dne 8. decembra t. l. v dvorani na "Novi pošti" slavnostni večer v proslavo 50 letnega jubileja Brezmadežne. Spored: 1. Dr. Weissenhofer: Lurška pastirica, igrokaz v 5 dejanjih. 2. Silvin Sardenko: Skrivnostna roža. (Posvetitev Brezmadežni v 6 pesmih in simbolih.) 3. Živa pedoba: Brezmadežna v nebeški slavi. Začetek točno ob 5. uri pop. Igra se ponovi v nedeljo, dne 11. t. m. ob istem času pri znižanih cenah.

— **Slov. katol. akadem. društvo "Zarja" v Gradcu** priredi v petek, 9. decembra t. l. ob 8. uri zvečer pri "Zeleni Šajerski" svoj tretji redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnikov bratskih društev "Danice" in "Hrvatske". 3. Poročilo odbora. 4. Slučajnosti.

— **Ogenj** je uničil v Srednjih Gameljnih cerkvenikovo hišo. — Posestniku Lovrencu Zupanu v Savici okraj Radovljica, je ogenj napravil 3500 kron škodo. Posestnik je bil zavarovan le za 1600 kron.

— **Prijeta sleparica.** Orožniki so aretirali 17letno Amalijo Vidrih iz Lož pri Vipavi, ker je od prvega obč. svetovaleca P. v Vipavi izdala 140 kron, češ, da pošlje penje goški župan, kar pa ni bilo res. Tudi posojilnico v Vipavi je ogoljufala za 140 K. Dekle pravi, da je s prisleparjeno svoto hotela odpotovati v Ameriko.

— **Predavanje.** "Katol. slov. izobraževalno društvo Vič-Glinca" ima prihodnjo nedeljo dne 11. t. m., ob 4. uri popoldne v društveni sobi na Glincah "pri pošti" predavanje. Govoril bo čast. gosp. dr. E. Lampič.

— **Goriški mesarji** morajo odslej po magistratnem odloku imeti ob predajalnah napise s ceno in kakovostjo mesa. Kot mese prve vrste se šteje meso volov, starih 4 do 8 let in popolnoma rejenih.

— **Mese v Zagrebu** se bo menda znatno pocenilo, ker se poleg mesarjev pogaja za dobavo mesa vojaštvu tudi onodna usajarska tovarna, ki pravi, da napravi, ako to dobavo dobi, na šestih krajih v mestu predajalnice mesa, v katerih bo prodajala mese pod istimi nizkimi cenami, pod katerimi ga sedaj ponuja vojaški upravi. Zagrebški mesarji stoje tako pred hudo konkurenco.

— **Oproščen morilec.** Natakari Rih. Dessanti, ki je presenetil pri svoji konkubinini trgovskega potnika Riharda Niolia, je bil pred tržaškim porotnim sodiščem v tajni obravnavi oproščen od umora; pač pa je bil obsojen na devet mesecev strogega zapora vsled prestopka proti varstvu življenja.

— **Stavka v Nabrežini** ponehuje. Nekateri kamnarji se zopet pričeli delati.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem** ima letošnji redni občni zbor v sredo, dne 21. t. m., ob pol 8. uri zvečer, v salonu restavracije "pri Roži" v I. nadstropju.

— **Slov. katol. akadem. društvo "Danica"** je imelo svoj III. redni občni zbor, dne 6. decembra 1904. v gostilni "Trötter zum Magistrat" ob pol 8. uri zvečer s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Čitanje zapisnikov bratskega društva "Zarje". 3. Poročilo odbora. 4. Sprejem novega člana. 5. Eventualia.

— **Jugoslovanski inform. urad** se o novem letu osnuje v Belemgradu.

— **Surovost** Na Brezovici je Franc Simec vrgel na tla Andreja Suhadolnika ter ga tako z ного osuval, da Suhadolnik ne more hoditi.

— **O vloru in tatvini na Hrušci** se nam še poroča: Tatovi so odnesli 280 kg. teško železno blagajno, 70 m. visoko v hrib in je tam odprli. Orodje so pustili v prazni blagajni. Tatovi so morali ravnati jako tiho, ker so blagajno morali spraviti skozi okno in je tudi ravno nasproti orožniška postaja.

— **Parmovo "Ksenijo"** bo na Sušaku 11. in 12. t. m. peto hrvaško pevsko društvo "Jadranska Vela".

— **Špekulacija odpadnikov.** Zaradi nenravnosti suspendirani duhovnik Hans Hirschsteiger je spisal za židovsko knjigotrštvo roman "Das Beichtsiel" od katerega upa več dohodkov, kakor od izpolnjanja duhovskih dolžnosti. Ponudil je ta

ničvredni pamflet židovskemu listu „Zeit“, katera je pa odklonila, ker se zdi celo onim čifutom stvar preneumna. Zljaj pa kolportirajo ta pamflet v knjigotrstvu na nesramen način.

Ljubljanske novice.

Nadvojvoda Jožef Ferdinand je počastil s svojim obiskom včerajšnje predstave slov. gledališča. Spremljal ga je komorni predstojnik podpolkovnik Weber.

Slavnostno akademijo prirede v proslavo „Brezmadežne“ frančiškanski bogoslovci dne 8. decembra v obednici frančišk. samostana v Ljubljani. — Spored: 1. Latinski govor, F. Avguštin Juzek. 2. Mozart: Kvartet Nr. 1, Allegro vivace, svirajo: I. Violino, F. Rafael Šedivý, II. Viol., g. M. Rožanec, Viola P. Hug, Fattner, Cello F. Avguštin Juzek. 3. Slovenski govor, P. Dominik Nabrnik. 4. Mitterer: Kantata Brezmadežni, moški zbor. 5. Nemški govor, F. Pavel Potočnik. 6. Haydn: Kvartet op. 54, Allegretto. 7. Italijanski govor, F. Oton Kocjan. 8. Tota pulchra, koral. 9. Hrvaški govor, F. Leonard Kalac. 10. Witt: Ave Maria, moški zbor. 11. Češki govor, F. Angel Struška. 12. Mozart: Kvartet Nr. 1 Molto Allegro. — Začetek točno ob 5. uri popoldne.

Predavanje. Sinoči je predaval v prostorih „Sl. kršč. zveze“ pred. g. J. Jerše o človeških temperamenti. Predavanje je bilo prav zanimivo in res lepo sestavljeno. Gospod predavatelj je obdelal stvarno čisto poljudno ter šaljivo tako, da je vsak lahko razumel. S predavanjem je bil zadovoljen vsak. Želeli je, da gospod doktor še večkrat predava.

Popravek. Z ozirom na notice med dnevnimi novicami v štev. 275 Slovenca z dne 1. t. m. po zaglavjem: „Iz uradnih krogov se nam piše“ se slavne uredništvo na podlagi § 19 tisk. zak. prosi v sprejeti naslednji popravek: Ni res, da bi bilo finančno ravnanje v Ljubljani nekemu finančnemu uradniku letos podelilo že dvakrat zdatno podporo, res pa je, da je finančno ravnanje nekemu finančnemu uradniku, kateri je bil nevarno in dolgo časa bolan, podelilo enkrat podporo, drugo podporo mu je pa podelilo finančno ministerstvo — tudi ni res, da bi bilo finančno ravnanje dovolilo enemu višjemu funkcionarju precejšno remuneracijo, ker v smislu ukaza c. kr. finančnega ministerstva z dne 14. septembra 1902 št. 3749. F. M. finančno ravnanje višjim uradnikom remuneracij sploh dajati ne sme. — C. kr. finančno ravnanje. — Ljubljana, dne 5. decembra 1904.

Japonske pokrajine s prometom in šegam prebivalstva so razstavljene v tekoči teden v mednarodni panorami. — Prihodnji teden „Potovanje po slikoviti Tirolski od sv. Antona do Bodenskega jezera“.

Na Rakovniku imajo v čast Brezmadežni slovesno devetdnevno. Na praznik pristopi 8 gojencev k prvemu sv. obhajilu. Mladina je dobro razporejena in se veselo pripravljajo, da za jubilej v krogu družine proslavi brezmadežno mater Don Boska, kateri je 8. dec. leta 1841. sprejel prvega gojenca v svoje varstvo.

Iz Ljubljance so potegnili danes zjutraj pri vevski papirnici nekega čevljarja iz župnije Marije Device v Polju. Pogrešili so ga že 10 dni. Glavo ima razbito.

Poizkušeni samoumor. Na Trnovskem pristanu je skočil včeraj v Ljubljano 45 let stari mizar Janez Drnovšek, stanujoč v Cerkvenih ulicah št. 21. Rešila sta ga iz vode delavka Terezija Hribar in voznik Jožef Stresen.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri v četrtek sta dve predstavi. Popoldne ob 3. uri uprizori se drugi v tej sezoni kot ljudska predstava ob znižanih cenah Jurčič-Govekarjeva priljubljena narodna igra s petjem: „Deseti brat“. — Zvečer poje se četrti in sicer na „nepar“ opereta „Dijak prosjač“. — V soboto, dne 10. t. m. pride na oder prvič v tej sezoni na novo nastudirana in uprizorjena velika opera „Onjegin“. — Gostovanje Andreja Frjana, ki je bilo določeno za prihodnji teden, moralo se je radi obolevnosti umetnika žalibog preložiti na poznejši čas.

Koncert društvene godbe vrši se danes zvečer v „Narodni kavarni“. Začetek ob 9. uri. Vstopnina preta.

Društvena godba ima jutri ob 8. uri zvečer koncert v salonu g. Schreya na juž. kolodvoru. Vstopnina 40 v.

Izgubila je Antonija Orehek, sednijskega sluga vdova, mesečno pokojnino 60 kron.

Novo knjižnico za posojevanje knjig bo vstanovil Ambrož Panteoni, za kar je dobil že dovoljenje.

Službeni plašč je ukradel nekdo sprevodniku Jožefu Jančigarju.

Miklavžev večer, ki ga je priredila „Krajska ženska zveza“ v gornjih prostorih Strelišča je sijajno uspel. Prostorna dvorana je bila prenapolnjena. Gospe in gospodične, ki so prodajale jedila, pecivo in pijačo so imele ves čas veliko posla, da so mogle vsem postreči. Na gla-

sovirju je igrala jako spretno več točk gđ Alešovec. Petje je oskrbelo „Krajsko društvo za delavke“ pod osebnim vodstvom g. pevovodje Ferjančič. Tudi pri tem večeru smo občudovali izborni petje tega društva. V jako šaljivem govoru je nagovoril g. stolni vikar dr. Jerše obilnoštevilno zbrane otroke, ki so željno pričakovali nastop Miklavža, ki se je kmalu na to prikazal s svojim spremstvom. Imel je nagovor in potem je razdelil mnogo daril med otroke in odrasle. „Krampusi“ so prouzročili deloma mnogo veselja, deloma tudi precej selza pri malih. — V dvorani puntigamske pivnice pa je priredil Miklavžev večer „pevski klub poštnih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani“. Tudi tu je Miklavž bogato obdaroval navzoče. — Precej pozno prikazal se je Miklavž v mali dvorani „Narodnega doma“ pri odraslih, za koje je imel lepih darov.

Zdravstveno stanje v Ljubljani. Od 20. do 26. novembra se je narodil 21 otrok, (28 9/100) izmed katerih sta bila dva m. tvojenčka. Umrlo je 17 oseb (23 55/100) in sicer 1 na škrlatu, 1 zaradi ujetja dihal, 2 je zadel kap in vsled drugih boleznij 12 oseb. Tujcev je umrlo 7 (41 2/100), v zavodih za bolnike 8 (47 9/100). Nalezljivih boleznij je bilo nazn.: ošpic 1, škrlatic 9, vročinska bolezen 1, davica 9 in trahom 3 slučji.

Musica sacra V četrtek, 8. decembra v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalna „Missa in honorem Beatae Mariae Virginis Immaculatae“, zložil Anton Foerster, graduale „Benedicta“. G. Preyer, ofertorij „Ave Maria“ Ant. Foerster. — V frančišk. cerkvi ob 9. uri pridiga, potem Maks Filke Missa v D dur op. 90 za mešan zbor in velik orkester. — Graduale „Benedicta es“. Offertorium „Ave Maria“, Mitterer op. 122 za mešan zbor in velik orkester op. 122. Nova skladba za Marijin jubilej. K sklepu „Tedeum“ Mitterer op. 114 za mešan zbor in orkester.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj. 7. decembra. Proračunski odsek je danes imel zopet sejo. Mladocéh dr. Fiedler se je izjavil za povišanje kredita od 15 in pol milijonov za 4 in pol milijona na korist kmetijskim zadrugam. A b r a h a m j o v i č, (Poljak), S t ü r g k h (lib. velep.) Morsey (nemški konser.) so v imenu svojih klubov izjavljali, da dovoljujejo vladi popolno refundacijo 69 mil. Dr. Derschatta (nemška ljudska stranka) je bil za dovoljenje kredita v znesku le 15 in pol milijona kron. Istotako Pallfy imenom češkega konserv. veleposestva, R o b i č v ime „Slovanske zveze“ za 15 in pol milijona, oziroma 20 milijonov. Tudi socialni demokrati in Vsenemci so proti. Vlada s svojo zahtevo nima večine, zato bo odsek sklepal šele po novem letu. V petek bo skero gotovo zasedanje državnega zbora odgodeno, nakar se zbornica snide zopet okoli 16. januarja.

Dunaj. 7. decembra. V gosposki zbornici bo danes knez Schönburg stavil predlog, naj se poslovnik drž. zbora tako spremeni, da poslanec ne bo mogoče napadati dinastije.

Budimpešta. 7. decembra. Pred zasedanjem poslanske zbornice bo priredila opozicija shod vseh opozicijskih strank, na katerem bode sklepala. Opozicija namerava prepričati vladi idemniteto za vsako ceno, da tako prisili vlado k novim volitvam v ex lex-stanju.

Budimpešta. 7. decembra. „Pesti Hir-lap“ priobčuje senzacionalno pismo z Dunaja, ki pravi, da se cesar odpove, ako se Tiszi ne posreči rešiti z motanega položaja. — Drugi listi se pečajo z bodočim zasedanjem. Med drugim pravi neki list, da bodo poslanci prišli v zbornico z revolverji. Drugi list pa pravi, da se je opozicija zedinila, priti v zbornico v gala-uniformi, h kateri spadajo tudi meči. Ako bo treba, bodo poslanci rabili tudi meče.

Budimpešta. 7. decembra. Delavčeva žena Kopik je poizkušala usmrtiti sedem svojih otrok, ker je njena hči nekaj ukradla.

Zagreb. 7. dec. Izšel je oklic, podpisan od 187 najodličnejših meščanov, naj prebivalstvo povodom jutrišnje slavnosti Brezmadežne „kraljice Hrvatske“, okraši v dneh 7., 8. in 9. t. m. svoje hiše s hrvaškimi trobojnicami.

Berolin. 7. decembra. „Berliner Tageblatt“ poroča, da je sv. oče obolel na lahki influenci.

Paris. 7. decembra. „Matin“ poroča iz Peterburga: Doznajem iz zanesljivega vira, da je poslanih v Vladivostok že 5 podmorskih čolnov ter jih bo še 25. Glede vladovostoškega brodovja pa morem reči, da je križarica „Gromoboj“ popravljena, dočim „Rossija“ še ni. Inženirji pravijo, da bo za popravo treba še nekoliko mesecev.

Belgrad. 7. dec. Kabinet bo danes postavil Gruić

Rim. 7. decembra. General Ricciotti Garibaldi je nevarno obolel.

London. (K. n.) Reuterjev urad iz Tokia javlja, da je glavnega naskoka na Port Artur vsak čas pričakovali in da v Tokiu mislijo, da bo naskok uspešen.

Peterburg. 7. decembra. Vojno ministertvo službeno določuje, da bo odšlo v Vzhodno Azijo tretje brodovje, sestavljeno iz 6 oklopnih, treh križaric ter 10 torpedovk.

Tokio. 7. decembra. (K. u.) Iz glavnega tabora maršala Okua se čuje, da Japonci nameravajo v dosedanjih svojih pozicijah prezimiti.

Socialne stvari.

soc. Uspeh „Krišč. soc strokovne lesne zveze“. Po posredovanju navedene „Zveze“ se je pri izdelovalcih lesenih škafelj znižal delavni čas od 11 na 10 ur na popolnoma miren način.

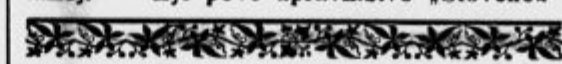
soc. Brezposelni delavci v Monakovem. Dne 27. novembra t. l. so v Monakovem šteli brezposelne delavce. Našteli so jih 6900, kar ni veliko, ker stanuje v Monakovem 520 000 oseb

soc. Socialna zakonodaja na Francoskem je mnogo slabša, kakor v Nemčiji. Francoska zaostaja za Nemčijo, ker vodilni francoski politiki vladajo le malo časa in iščejo lastne koristi. Pri zakonodaji za delavstvo morajo pa tudi prispevati gospodarji in na Francoskem so le-ti politično dovolj močni, da preprečijo vsak zakon, ki bi se izpeljal z denarnimi žrtvami delodajalcev. Vpliv stare liberalne šole je pa še toliko močan, da so delavci sami nasprotni obveznemu delavskemu zavarovanju. Poleg tega se francoski socialisti bolj pečajo s političnimi vprašanji in pa s protiversko gonjo, kakor s pozitivnim socialnim delom.

Učenec

ali praktikant iz boljše rodbine in primerno šolske izobrazbe se sprejme v tukajšnje špecerijsko trgovino. — Vstop takoj. — Kje pove upravništvo „Slovenca“

Razglas.

Deželni odbor kranjski bo dal od 1. januarja 1905, sledeča poslopja znova proti požaru zavarovati

2038 3-1

1. Deželni dvorec v Ljubljani,
2. Deželna blaznica na Studencu.

Podrobnosti o zavarovanju se pozvedo pri deželnem stavbinskem uradu. Ponudbe za prevzete zavarovanja je vložiti do 20. decembra 1904, pri deželnem odboru.

Deželni odbor kranjski,

Ljubljana, dne 5. decembra 1904.

Novost!

H. Sienkiewicz

Novost!

Rodbina Polaneških

trije zvezki (Poslovenil Podravski).

Cena brošuri K 10.—, vezano v en zvezek K 13.—, v tri zvezke K 16.—, priporoča kot primerno

božično darilo.

Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg

knjigarna.

2039 3-1

Bogata zaloga vse slovenske literature.

Zahtevajte
brezplačno in franke
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobami
ur, zatega in srebrnega blaga
in godbenih reči
Hanns Konrad
tovarna za ure in leseno trgovino
Most št. 955, Celko.
gld. 250.

Prava amer. nih. remontoir-ura s sidro, sistem Koskopf patent v trpešnem futralu in lesenorega usnja s eleg. veritico in nih-ja in privoskom, komad

Vajenec
za mesarski obrt
iz dobre, poštene hiše, se sprejme takoj.
Nastop takoj. Naslov pové upravništvo.
Na prodaj je 2023 3-2
dobro idoča
kavarna
kje pove upravništvo „Slovenca“.

Pouk
v krojnem risanju (Schnittzeichnen)
in praktičnem izdelovanju oblek
daje **Fani Komar**, oblast. konc. učni zavod
v Ljubljani, Kjučavničarske ulice št. 4.
Modni salon. 2041 5-2

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.
2032 Ta teden
Času primerno!

Japonsko

Javna izkušnja jecljajočih!

Ob zaključku tržškega tedaja se bode vršila v soboto, dne 10. t. m. od 4.—5. ure pop. v hôtelu Balkan javna izkušnja obiskovalcev, h kojej se vsakdo prijazno vabi, da se prepriča, da pacienti govore jecljanja popolnoma prosto.
V nedeljo, dne 11. in v ponedeljek, dne 12. t. m. bode Mad. A. Nagel sprejemala v hôtelu Hrija v Ljubljani osebno prijave za tečaj, ki se bode tam otvoril. 2040 1-1

Velikost tribarvastih slik na kartonu je 67x51 cm, cena slik samih po K 6.—, v jelšovem okvirju po K 12.—, v vzorkovem po K 15.—; zaboj in poština so lastni strošek. 2004 2—2

Primerno božično darilo: Bled in Belopeško jezero.

Naroči se: Pri založniku I. Germu v Pragi, Václavské nam. 10 ali pa v Ljubljani pri L. Schwentnerju in Drag. Hribarju, v Novem mestu pri I. Krajec nasl., v Celju pri Drag. Hribarju in v Gorici pri A. Gabrščeku.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva.

XXXVI. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tostranske državne polovice.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito 18.435 dobitkov v gotovini
dopuščena, vsebuje
v skupnem znesku 512.980 kron 1802 10—9

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 15. decembra 1904. — Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavnih in železn. uradih v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

J. Gregorin, damski krojač, modni salon

na Dunajski cesti šte. 6, I. nadstropje

Usojam si vljudno naznanjati, da se nahaja moj modni salon od sedaj

na Dunajski cesti št. 6, I. nadstropje (hiša Šober).

Zahvaljujem se kar najtopleje za dosedaj mi izkazano obilno naklonjenost ter prosim ob tej priliki vse svoje častite dosedanje naročnice, kakor tudi p. n. občinstvo sploh, da mi to naklonjenost ohrani tudi nadalje v novem prostoru ter zagotavljam, da bom vedno po-
strežal solidno in resno kakor dosedaj samo s krojaškim delom.

Z odličnim spoštovanjem

2022 3—2

J. Gregorin, damski krojač,

modni salon

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 6, I. nadstropje (hiša Šober).

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ

— LJUBLJANA —

Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najno-
vejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in
inozemskega blaga.

1377 20—17

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

P. n.

Velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno
naznanjam, da sem svojo manufakturno trgovino preselil z
Marijinega trga

na Stari trg št. 1 „Pod trančo“

v lastno hišo, prej Deterjevo, in da bom še cenejše pro-
dajal kakor dosedaj vse v to stroko spadajoče predmete.

Zahvaljujem se velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
za dosedaj mi v toliki meri izkazano zaupanje in prosim da me tudi
nadalje v mojem novem podjetju blagovolijo podpirati, ter zagotov-
ljam z dobrim blagom po najnižjih cenah solidno postrežbo.

S spoštovanjem

Franc Dolenc

1883 52—3

od danes naprej Stari trg št. 1 „Pod trančo“.

Po čudovito nizkih cenah se prodaja pri

I. Keber Ljubljana, Stari trg 9

1883 52—3

»Pri dobrem pastirju«

vse vrste manufakturno, sukneno, platneno in perilno blago, jagrovo
perilo, kravate, modrci itd. itd. — Potrebščine za krojače in šivilje.

Pri odkupu čez 10 kron dovolim še 5% (procent) popusta ali skonte.

Založnik c. kr. drž. upadnikov.

Naznanilo.

1893 9—7

Naznanjam, da sem svojo znano trgovino povečal in da bom
prodajal na dosedanjem prostoru vsakovrstno

domače in inozemsko usnje

ter druge v to stroko spadajoče potrebščine, kakor čevljarsko orodje,
mazila in črnila za boljše obuvala po najnižjih cenah na drobno
in debelo. — Vsem svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi ostalemu
p. n. občinstvu se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Ivan Marchotti

trgovec z usnjem

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 30.

Poprave

šivalnih strojev

vseh sistemov se najceneje sprejemajo in
dobro izvrše. Dele šivalnih strojev, igle in
strojno olje je dobiti pri 993 14—13

Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje

Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

Pristni, na deželnem kemičnem preizkuše-
vališču za živila v Ljubljani preizkušeni

domači brinjevec

litter 2 kroni — razpošilja v vsaki mno-
žini Ivan Mall v Škofjeloči. 2001 10—3

Naše nizke cene vzbujajo pozornost!

Trpežni moški čevlji iz usnja z obšivkom, par gld. 2.80.	Izvrstni moški čevlji za zavezovati par gld. 3.—.	Močni moški čizmi (štiflet) par gld. 2.80.
Trpežni ženski čevlji za vsakdanjo rabo, par gld. 2.50.	Zelo močni ženski čevlji za zavezovati par gld. 2.80.	Izvrstni ženski čevlji z gumbi par gld. 3.—.
Elegantni barvani moški čevlji za zavezovati, par gld. 4.—.	Prilročni moški čevlji iz jadvovine, par gld. 1.—.	Barvani ženski in moski usnjati sandali par gl. 2.50 do 3.—
Prilročni ženski čevlji za na ulico, par gld. 1.30.	Elegantni ženski salonski čevlji par gld. 1.50.	Ženski čevlji z navskrižnimi zaponami, črni in barvani, par gld. 2.—.

Popravila se najbolje in najceneje izvršujejo.

Popravila se najbolje in najceneje izvršujejo.

Najfinejši krem (mazilo) za rujava in črna obutala.

Alfr. Fränkel kom. družba

502 23—21

preje:

— Mödlinška tovarna za čevlje —

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 9.

— Zastopnica: Josipina pl Herisch eva. —

Higieniško razpraševanje

stanovanj, tovarniških lo-
kalitet i. t. d.

1962 12—5

Vacuum Cleaner

Peter Matelić

zavod za snaženje stanovanj

Škofje ulice št. 1.

Preproge,

pohištvo

se sprejema

za snaženje in shranjevanje.

Primerna darila
za Božič in Novo leto!

Trgovina umetnin
Josip Kaplan
Zagreb, Duga ulica 9 in 12

priporoča svojo bogato zalogo
raznih slik kot nabožnih, zgo-
dovinskih in razne lovske do-
godke ter pokrajinskih slik po
najnižji ceni.

Velika izbira križevih potov
(vseh 14 postaj) od kron 30—
do 4000 kron.

Poleg tega velika zaloga ogledal
v poljubni izdelavi.

Ravnokar izšli ilustrirani ceniki
se dobe zastoj in franko.

479 104 72
ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani.

Sv. Petra cesta št. 1

se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstnih

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah

Opozarja na veliko svojo
zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

lahko izdelajo uniforme avstrijskega vojskega častnika in uradnike

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznано kot izvrstno bol
blazujoče mazilo; cena 80 v., K 1.40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v skat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarne, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatega leva“ v Pragi
Elizabetgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

Odklikovan

z zlato medaljo
na razstavi v Parizu l. 1904

Dragotin Puc

tapefrik in preprogar
Dunajska cesta št. 18,

zvršuje vsa tapetniška in dekoracijska dela
ter ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 30

kakor tudi pohištva prve kranjske mizar-
skizadruge v št. Vidu nad Ljubljano.

Pijte
Klauerjev
„Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.
5441 50—110

Denar vsakemu, v vsakem znežku
proti malim obrestim

brez poroka in brez intabulacije

se ne dobi nikjer, ampak če hočete dobro in ceno jesti in piti, potrudite se v
A. Rasberger-jevo restavracijo v Ljubljani
Sv. Petra nasip št. 37, poleg jubilejnega mostu.

Samo pristna naravna vina iz Dolenjske, Stajerske in Hrvaške. Vina v steklenicah.
Peneča vina Šampanjec. Fini dunajski pelinovec. 1942 10-6

Puntigamsko salonsko marčno pivo.

Vsaki dan okusno pripravljene zajtrke, kosilo in večerjo na izber. Mrzla
in gorka kuhinja ob vsakem času.

Finu zajtrkovalni goveji golaš samo 12 vinarjev.

Lepi prijazni prostori.

Za družbe oddeljene sobe.

Tukajšnji in tujski časopisi na razpolago. — Ker sem si naklonjenost slav. občinstva v
svojih prejšnjih prostorih, nazadnje v restavraciji Jurij Auerjevih dedičev „pri belem konjčku“
s trudom pridobil, prosim tembolj za isto, ker mi je sedaj res mogoče vse čast. gg. goste postreči
le s dobrim pivom, s slastno jedjo in točno postrežbo. Priporočamo se za prireditelje skupnih obe-
dov, godovna gostovanja, ženitovanja in druga popivanja. Za preganjanje mačkov in drugih
tlačih zverin bodem imel posebno prostoro.

Priporočajo se bližnjim z odl. spoštovanjem

A. Rasberger, restavrator.

Uedno najnovejši
gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le
pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

uraruju v Ljubljani, Dunajska cesta 20,
nasproti kavarni „Europa“, v hiši gospoda
Kribarja.

Prodaja se na obroke. — Stare plošče se zamenjajo.

**Najnižje
cene!!**

Kožuhovine
v najlepši izbiri priporoča
ERNEST SARK
na oglu Židovskih ulic in Dvorskega trga

Iščem
popolnoma zanesljivega in v zemljeknjiž-
nih zadevah izurjenega, slovenščine in
nemščine zmožnega

uradnika

za svojo notarsko pisarno v Ptuj.

Vstop 1. decembra 1905. Ponudbe z
naznanilom plače do 12. t. m. v Gornjigrad.

Kazimir Bratkovič,

2024 2-2 c. kr. notar.

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1.

v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamoreznice, mlatilnice, čistil-
nice, gepeljne, preseže za grozdje in sadje,
pluge in brane najboljšega izdelka ter samokol-
nice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojnice, jo-
cinkane, asfalturne in svinčene cevi za napeljav-
vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh
vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, na-
kova, privijake, žage, kotle za klajo in
žganje.

Portland in Roman-cement, železnice-
šine in traverze, poljski maveo.

Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko
orodje ter vse druge v železno stroko spada-
joče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špo-
676 52—34 cerijskega blaga.

Po ugodni ceni
sukneno blago pri

R. Miklauc
Ljubljana
Špitalske ulice št. 5.

Prima trbovljski in dolenjski
kosovni premog

priporoča na odvoz po 10 colcen-
tov ali višje, na dom stavljen po
znižani ceni. Zaloga premogala. Pau-
lin, lastnik premogokopa. Ljubljana,
Marijin trg št. 1. 1931 6-6

Patent **Skrilj-Eternit** Hatschek

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni skrilj.)

Najboljša streha sedanjosti.

Eternit tovarne LUDWIG HATSCHEK

Najdalekosežneje poroštvo.

Varna pred ognjem in viharji, ključuje
vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje
poprav, je lahka, lična in ceno.

Vöcklabruck

Dunaj

Budimpešta

Nyerges-Uyfalu

Gor. Avstrijsko. IX/1, Berggasse 11. Andrassystrasse 33. Ogrsko.

Spricavala prve vrste.

Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa VODJE v Trstu, via Geppa 2.

GRIČAR & MEJAČ

Prešernove ul. 9, Ljubljana, Prešernove ul. 9

priporočata svojo z najnovejšimi predmeti popolnjeno zalogo v

konfekciji za dame kakor tudi obleke za gospode in dečke,
zagotavljajoča točne in solidne postrežbe po čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v lastni hiši v Ljubljani **v lastni hiši**

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-96

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša **K 5.245.845'40.**

Stanje hran. vlog **K 5.089.883'14.** Denarni promet **K 23.806'306'40.** Stanje rez. zaklada **K 98.238'41.**

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Dobro ohranjen

plinov motor

s 3 konjskimi silami, se proda pod ugodnimi pogoji.

Več pove upravništvo „Slovenca“.

2015 2

Ernest Hammerschmidta nasledniki

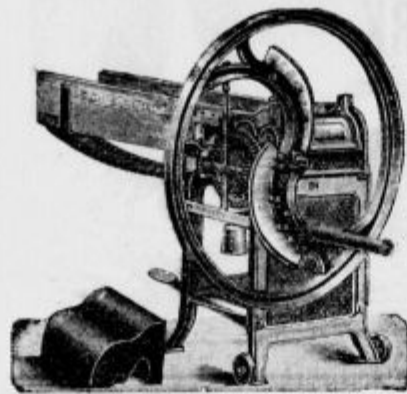
Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

Velika božična prilična prodaja

traja od ponedeljka 5. dec. do 24. dec. 1904.

40% popusta vsakomur.

Obleke za dečke, zimske in sportne suknje, kožu-hovina za v mestu in na potovanju, jopice za dame, paletoti, ovratniki, koljerji iz kožuhovine in mufi

se oddajajo za vsako ceno najcenejše v

Angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Mestni trg 5.

Velespoštovanjem

Oroslav Bernatović.

2016 3-2

Kot novost priporočam:

Pero družbe sv. Cirila in Metoda, škatljica K 2.—, po pošti K 2'20.

Stenski koledar za leto 1905

Cena 40, po pošti 50 vinarjev.

Mali skladni koledar za leto 1905

Cena 50, oziroma 60 vinarjev.

Jernej Bahovec,

1985 4-2

trgovec Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 12.

Najvažnejše za sedanjost!

Božična prodaja trgovine z blagom

A. Primožič, Mestni trg, Ljubljana, je otvorjena!

Kompl. obleka v kartonu že od	gld	1'50 naprej
bluza (bombaž, flanela) le	—	44
1 kos najfin. Aombur. bomb. platna le	—	3'90
1 tucat žepnih robcev od	—	36 naprej
1 angl. batist, prej gld. 3, sedaj le	—	1'08
1 krilo iz lodna. lastni izdelek	—	1'95
1 flanel bluza izgotovljena od	—	68 naprej
1 baržunasta bluza	—	2'36
1 ženska srajca od	—	36 naprej
5000 kom. brisalk za kozarce in prah, kos	—	07
2000 metrov dobre flanele, meter	—	17

Poleg tega vse vrste preprog, baržun. postelj. odej, baržun. nastega blaga, kožuhovine, posteljne oprave, plaščev za dame in paletotov, perila za gospode, kravate, predpasnikov, posebno blago za damske obleke, po čudovito znižanih cenah. 10'0 52-32

Priporočam slavnemu p. t. občinstvu svojo

veliko zalogo

Miklavževih daril

in drugih v mojo stroko spadajočih stvari po najnižjih cenah.

Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča s spoštovanjem 1643 27-20

Harol Hošak, zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 5,

založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Pozor! Vsakdo zasluži 20%, kdor naroči uro!

Ker nameravam obdržati v svoji zalogi samo izdelke prvih švicarskih tovarn „Union“ — znamka „Union“ — ter druge fine ure, sem odločil čez par tisoč žepnih ur, (švicarskih izdelkov), katere prodajam

20% ceneje

kakor doslej. Za vse te ure jamčim pismeno!

Kdor torej želi dobro uro po nizki ceni, naj ne zamudi te ugodne prilike!

Briljanti so obrestovan kapital!

Kdor si namerava omisliti briljante, naj jih sedaj nakupi, ker pozneje bodo mnogo dražji! Cena briljantov se viša od dne do dne! 265 52-47

Za prav obila narečila se ulj. priporoča

Fr. Čuden

urar in trgovec v Ljubljani.

Glavna trgovina: Prešernove ulice. Filijalka: Glavni trg, naspr. rotovža.

Ure 20% ceneje, dokler traja zaloga!

Največja zaloga! * Najnižje cene! * Dobro blago!

Nakup in prodaja vseh vrstnih dravnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri krekamjih, pri izrebanju najmanjkega dobitka. — Premese za vsako krekamje. Kulturna in vrtiliv mazašil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
L. Wolfzelle 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče višega shrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 408